

An aerial photograph of Klitmøller, Denmark. The image shows a wide, sandy beach curving along the coast, with waves breaking on the shore. Numerous colorful beach umbrellas are scattered across the sand. Behind the beach is a cluster of buildings, including a large white structure that appears to be a hotel or resort. The surrounding landscape is green and hilly, with many houses and buildings scattered across the terrain. The sky is blue with scattered white clouds.

Opdateret Helhedsplan Klitmøller

Klitmøller Borger- og Erhvervsforening
Thisted Kommune

2022

Indhold

Forord	2
---------------	----------

Hovedgreb	3
------------------	----------

Part ét: Baggrund	5
--------------------------	----------

Opdatering af Helhedsplan	6
Formål	7
Proces	8
Klitmøller – status quo	9

Part to: Pejlemærker	17
-----------------------------	-----------

Vision	19
Byens DNA	20
Indsatsområder	31

Part tre: Bystruktur	31
-----------------------------	-----------

Byens funktioner	32
Klitmøllers bydele	47

Part fire: Mobilitet	57
-----------------------------	-----------

Vejløsninger	58
Stisystemer	67

Tiltag	68
---------------	-----------

Forord

Klitmøllers udvikling går stærkt. I starten af 2016 havde vi en færdig Helhedsplan Klitmøller 2026 - resultatet af et halvt års, til tider, højlydte debatter om byens fremtid. Dengang havde vi dog ikke forestillet os, hvor hurtigt udviklingen i Klitmøller ville gå.

Mange af projekterne fra inspirationskataloget er i dag realiseret. Ny Foreringsvej, bedre markering af stier, hastighedsdæmpning af trafikken ved Vangvej og Vangsåvej samt to lejeboligprojekter ved Vangvej kan nævnes. Andre er vi derimod ikke lykkedes med endnu. Og her, kun fem år senere, er der allerede behov for at tænke nyt. Dengang havde vi ikke gættet på, at Klitmøller i 2021 ville være hele 250 fastboende rigere. Med en fyldt friskole og børnehus, en by i hurtig vækst og med flere boliger på vej, er der opstået nye behov. På nogle punkter er Helhedsplanen 2016 allerede nu forældet.

Derfor blev der i foråret 2021, i et samarbejde mellem Thisted Kommune og en styregruppe under Klitmøller Borger- og Erhvervsforening, igangsat et arbejde med opdateringen af Helhedsplanen. For Thisted Kommune handlede det om at løse byens trafikudfordringer og tage hul på fornyelsen af Klitmøllers plangrundlag fra 1970'erne. Ellers kan udviklingen ikke længere styres. For os handlede det om, at vi ville sikre en udvikling af byen, som mølboerne kan se sig selv i, og som er i tråd med Klitmøllers DNA.

Det handler ikke så meget om mere eller større. Det handler mere om bedre.

Nu har vi igen arbejdet intensivt i et halvt år. Debatterne har til tider været lige så højlydte som for seks år siden. Igen og igen er vi blevet bekræftet i, at folk i Klitmøller vitterligt holder af stedet og vil byen det bedste. Vi mølboere er ikke ligeglade, og det giver diskussioner og kontroverser. Og de mange debatter slutter sikkert ikke her.

Under processen har vi køgt jeres idéer, tilkendegivelser og diskussioner ned, til de vigtigste behov for byens videre udvikling ifølge mølboerne. Det kan godt være, at man synes, at ens nabos hus skulle være mindre eller caféens gæster lidt mere stille. Dog fornemmer vi en stor enighed om den overordnede retning for byen. Selvom vi samtidig er på det rene med, at ikke alle vil være enige med os i det følgende.

Her skal også lyde et stort tak til alle som har bidraget i processen, givet deres mening til kende og til Thisted Kommune for et godt samarbejde.

Vi har inddelt den opdaterede Helhedsplan i fire afsnit: Introduktion, pejlemærker for Klitmøllers overordnede udvikling, bystrukturen og afsluttende nogle konkrete løsninger for trafikinfrastrukturen. Til slut tillader vi os at komme med nogle handlingsanbefalinger. Husk at den opdaterede Helhedsplan kun er en arbejdsplan, som skal udstikke retningen for byens videre udvikling. Det virkelige arbejde starter først nu!

God læselyst!

På vegne af styregruppen under Klitmøller Borger- og Erhvervsforening

*Preben Holler
Mai Knudsen
Erik Odder
Martin Eigenbroth
Finn Qvistgaard
Mai Manaa*

Hovedgreb

Helhedsplanen her kommer omkring mange punkter, helt overordnet er dog planens hovedgreb, som opsummerer essensen af Opdateret Helhedsplan Klitmøller. Visionen, otte udviklingsprincipper, byens (nye) funktioner og tilpasning af trafikinfrastrukturen.

Foto: Mette Johnsen

1 Vision **Verdens mest mangfoldige landsby**

Klitmøller skal være en landsby med genkendelig egenverdi, hvor der er et fællesskab og stolthed omkring stedet på trods af mange forskellige livsveje. Afstanden mellem byens funktioner og beboere er kort. Med denne nærhed tilbyder Klitmøller en alternativ og mere enkelt måde at leve på end i storbyen.

Se mere på side 18.

3 Funktioner **Byens vækst skaber nye behov**

De sidste og kommende års vækst medfører især et behov for ældreboliger, et Kultur- og Medborgerhus samt udvidelsen af rammerne for skole- og dagtilbud. Yderligere peger vi på behov for en fortsat erhvervsudvikling, samt boliger til unge og familier. Der gives et bud på nye overnatningsfaciliteter, som supplement til sommerhuse, og ikke mindst en opgradering af udendørs mødesteder.

Se mere på side 32.

2 Udviklingsprincipper **For en balanceret udvikling**

Klitmøllers byudvikling tager udgangspunkt i bevaring og nyordning mod vest, og enkelte tilføjelser og udvikling i øst. Der er kun ét Klitmøller, og ikke to for fastboende og besøgende. Derfor skal turismefaciliteter spredes og integreres i byen. Det forudsætter, at infrastrukturen vokser med byen, og at hastigheden i byen sættes ned. Hensyn til områdets særlige landskab, også i Klitmøller by, sikrer en direkte adgang til naturen.

Se mere på side 28.

4 Infrastruktur **Opgradering af vej- og stinet**

For øget trafiksikkerhed og ordningen af sommertrafikken skal den vestlige Ørhagevej omdannes til en bygade med reduceret parkering, imens der langs Bavnbak etableres en fællessti fra Ørhage til Trøjborg for de bløde trafikanter. De opgraderede parkeringsfaciliteter her og ved Splittergab forbindes via et samlet stisystem til Ørhage. Ved den østlige Ørhagevej og ved Vangvej skal fortove og forbedrede vejkrydsninger sikre skolevejen.

Se mere på side 57.

Part ét: Baggrund

Hvorfor skal Helhedsplanen opdateres allerede nu, hvad er formålet, hvordan har processen været, og hvad er planens udgangspunkt?

Foto: Mette Johnsen

Opdatering af Helhedsplan

Klitmøller havde pr. 1. januar 2016 876 indbyggere. I januar 2021 var tallet steget til 1.100, og i slutningen af 2021 er der mere end 1.150 indbyggere.

Byen vokser, og antallet af besøgende stiger. Der er ca. 100 nye boliger på vej – derfor er der grund til at tro, at byen vil blive ved med at vokse med flere hundrede indbyggere over de kommende år. Men byens infrastruktur og institutioner er ikke længere gearret, til at kunne følge med. Klitmøllers naturlige bygrænser med havet og Nationalparken gør også, at der kun i begrænset omfang er ledige arealer tilbage.

Derfor har Klitmøllers Borger- og Erhvervsforening i samarbejde med Thisted Kommune igangsat opdateringen af Helhedsplanen. Planen skal kortlægge, hvad denne vækst allerede har udløst af behov, og hvilke fremtidige behov der vil opstå med flere fastboende og besøgende. Hvilke funktioner skal en landsby som Klitmøller råde over, og hvilke arealer er oplagte til at placere disse? Så kan der sammen med ejerne findes ud af, om og i hvilket omfang, det kan realiseres.

Helhedsplanen fra 2016 var et inspirationskatalog baseret på mølboernes ønsker til fremtiden. Udgangspunktet var en afdækning af Klitmøllers DNA og en formulering af indsatser, der dannede grundlag for enkelte projekter som Ny Foreningsvej. Helhedsplanens fokus var mere rettet mod enkeltstående interventioner. Med opdateringen ønsker vi at gå et spadestik dybere og blive mere konkrete, men samtidig fastholde nogle overordnede principper for hele byen, ligesom dispositionsplanen fra 1973 gjorde.

Siden 2016 er der for Klitmøller lavet fire boliglokalplaner, Cold Hawaii Masterplan 2.0 (2019) og den omdiskuterede turismeudviklingsplan, Strategisk Fysisk Udviklingsplan for Vorupør og Klitmøller (2020). Opdateringen af Helhedsplanen inddrager en del af tankerne fra Cold Hawaii Masterplan 2.0 og turismeudviklingsplanen. Vi arbejder videre med enkelte projekter herfra, og Helhedsplanens trafikdel ligger i direkte forlæn-

Den Ny Foreningsvej langs Klitmøller Å (Foto: Mette Johnsen).

gelse af turismeudviklingsplanens handlingsanbefaling om at opgradere infrastrukturen. I Helhedsplanen har vi dog et bredere fokus end i turismeudviklingsplanen: Klitmøller er én by – og mere end et feriested. Byen udvikler sig hurtigt. Nogle mener for hurtigt, andre mener for langsomt. Så der er et mindst lige så stort behov for at kigge på byens institutioner og helårsinfrastruktur. At helårs- og turismeinfrastruktur gavner hinanden, er en selvfølge. Derfor mener vi også, at Helhedsplanen ligger på et niveau før, eller over turismeudviklingsplanen – selvom den opdaterede Helhedsplan først er udarbejdet senere. Byens behov bør betragtes som en helhed – for såvel fastboende som besøgende. Fordi i sidste ende er der kun ét Klitmøller.

Formål

Med den forventede befolkningsvækst, er præmissen for den opdaterede Helhedsplan at udbrede - at gå fra at være et inspirationskatalog til en udviklingsplan for hele byen. Planen skal være et pejlemærke eller arbejdsprogram for at sikre, at byens videre udvikling sker med afsæt i byens DNA. For Thisted Kommune skal planen danne grundlag for lokalplaner og anlægsprojekter. For byens borgere og erhverv er planen et pejlemærke, fordi det i sidste ende er dem, som skaber byen.

Dermed har planen tre hovedformål:

1. *Fastlæg principper for en udvikling i tråd med byens DNA.*
Dermed bliver der kortlagt, hvordan byen kan udvikles indenfor dens naturlige grænser.
2. *Udpeg byfunktioner, som Klitmøller skal råde over.*
Sammen med pkt. 1 kan der peges på egnede arealer, for at placere og ligeledes prioritere funktionerne: Hvis der kun er få arealer til byudvikling tilbage, hvilke funktioner er der da behov for i en velfungerende landsby?
3. *Vis løsninger for tilpasning af trafikinfrastrukturen, for at forbedre trafiksikkerhed og -flow året rundt.*

Planen ligger forud for konkrete lokalplaner og byggeprojekter. Den har ingen retsvirkning og dermed ingen direkte konsekvenser for private og offentlige grunde eller naturområder i Klitmøller. Det er i sidste ende grundejernes beslutning, hvad de vil bruge deres grund til (indenfor lovens og lokalplanens rammer). Planen har kun den betydning, som mølboerne og Thisted Kommune lægger i den. Vi håber, at den betragtes som arbejdsprogram for de kommende år.

Helhedsplanen som "værktøj"

En bys udvikling foregår oftest i to hastigheder og bevægelser: Den ene hænger sammen med kortvarige op- og nedgang af ejendomsmarkedet, hvor der bygges efter dagens trend og smag. Den skifter efter fem til ti år. Den anden foregår meget langsommere og er afhængig af store samfundsændringer. For Klitmøller kan man tale om udviklingen fra centrum for skude fart indtil ca. 1825, over fiskeri som bærende erhverv indtil 1970'erne, og til nu "hovedstad" i Cold Hawaii.

Den opdaterede Helhedsplan kan være et værktøj til at moderere mellem de to bevægelser: Vi skal ikke løbe efter hver eneste hurtige løsning, som er moderne i dag. Ligeledes skal vi ikke fryse status quo fast. Klitmøller har som "transformativ landsby" formålet at finde balancen igennem sin historie. Til gengæld er udviklingen aldrig gået så stærkt som i dag. Kortsigtede handlinger, hvor planlægning kun sker som en reaktion, er ikke altid gavnlige for en landsby. Vi skal tænke i de længere baner, imens vi bruger de kortvarige muligheder til vores fordel. Hvilken by skal Klitmøller være? Hvis vi ikke har nogle svar på det, er det ikke muligt at styre udviklingen af Klitmøller.

For kommunen er det nemmere at lave gode lokalplaner, når der er et helhedsbillede, og det er kortlagt, hvad mølboerne ønsker for byen. Det samme gælder for anlægsprojekter. For grundejere eller investorer kan planen tjene som inspiration til, hvad der er behov for i byen, og som pejlemærke for, hvordan projekter kan udformes, så de passer ind i Klitmøller. Det handler ikke om at være smagsdommere og bestemme over folks ejendom, men om at give orienteringspunkter, man kan forholde sig til. I sidste ende højner det kvaliteten af et anlægs- eller byggeprojekt, når det opfylder eksisterende eller kommende behov. Måske kan planen også stimulere nogle investeringer til funktioner, som byen har behov for?

Proces

En styregruppe under Klitmøller Borger- og Erhvervsforening og Thisted Kommunes forvaltning for Teknik, Erhverv og Beskæftigelse har stået for udarbejdelsen af planen.

Planens udgangspunkt er beskrivelsen af byens DNA og indsatser fra Helhedsplanen fra 2016, som byens borgere allerede har været med til at udvikle. Derudover byfornyelsesprogrammet fra 2016 og dele af turismeplanen fra 2020 (Strategisk Fysisk Udviklingsplan for Vorupør og Klitmøller).

Med afsæt i dette blev mølboerne spurgt, hvorvidt det i 2016 skrevne stadig er gældende, om der er kommet nye udfordringer til, og hvilke krav væksten i de sidste og kommende år stiller til byens indretning, institutioner og infrastruktur. Især infrastrukturen blev kun overordnet berørt i turismeplanen fra 2020, og derfor er det et fokuspunkt i denne opdaterede Helhedsplan.

Det blev gjort ad forskellige kanaler fra maj til november 2021. Ved en idéindkaldelse, hvor alle kunne indsende kommentarer via hjemmeside og mail, spørgeskema målrettet erhvervsdrivende, afholdelse af tre workshops med repræsentanter for byens foreninger og diverse interessegrupper, et borgermøde med efterfølgende høring, samt en afsluttende præsentation af den samlede plan i foråret 2022 med mulighed for at indsende en kommentar til styregruppen fra Borger- og Erhvervsforeningen og Thisted Kommune.

Processen forløb i fire faser (se illustration).

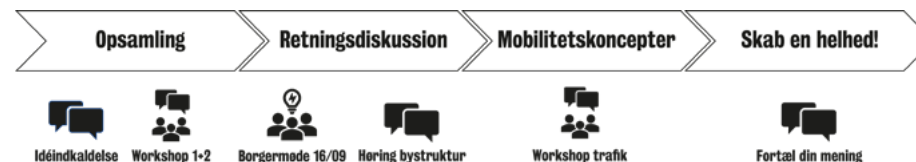
I den første fase fra maj til august blev tankerne fra Helhedsplanen fra 2016, materialet fra tidligere møder og planer, samt idéer og ønsker fra byen samlet op. På de første to workshops blev der med udgangspunkt i denne opsamling formuleret indsatser, udviklingsprincipper og funktioner som, byen har behov for.

Disse bud blev præsenteret på borgermødet den 16. september 2021 for at igangsætte diskussionen af, hvilke retninger for byen de fleste borgere i Klitmøller kan se sig selv i. Ud fra denne diskussion og efterfølgende høring blev en ønsket bystruktur frem mod 2030 beskrevet.

På den tredje workshop diskuterede byens borgere den ønskede bystruktur og kom med forslag til trafikudfordringer og -forbedringer, og med udgangspunkt i dette udviklede et konsulentfirma i oktober-december konkrete mobilitetskoncepter. De er sammen med bystrukturen blevet præsenteret i foråret 2022 med muligheden for, at mølboerne kan give deres mening til kende.

I alt blev der modtaget ca. 250 tilkendegivelser, svar, idéer og indsigelser fra byens borgere og foreninger i den første og anden fase. Derudover deltog ca. 60 borger, erhvervsdrivende eller repræsentanter fra mere end 20 af byens foreninger i de tre workshops. På borgermødet den 16. september 2021 på Klitmøller Friskole deltog ca. 180 borger, som diskuterede retningen for byens udvikling.

Der var selvfølgelig ikke enighed i alle diskussioner og synspunkter. Dog fornemmer vi en bred enighed om den overordnede retning og vigtigste prioriteter for byens udvikling.

Klitmøller – status quo

Tilbageblik

Navnet Klitmøller blev første gang registreret i begyndelsen af 1600-tallet. På daværende tidspunkt lå der tre møller i byen omgivet af klitter. Møllerne lå ved åen, der går fra Vandet Sø til havet. De blev brugt til at male korn beregnet til eksport. Som sådan var byen kendt for sin skudehandel med Sydnorge. Det blev til Klitmøller.

Klitmøller havde en storhedstid som handelsby fra cirka 1660 til 1825. På det tidspunkt brød havet igennem ved Agger Tange. Det gav fri passage for sejlads ind i Limfjorden og landing i smult vande. Dermed mistede byen sin betydning i handelsøjemed. Den sidste mølle faldt sammen i en vinterstorm i 1938.

Fra midten af 1800-tallet blev fiskeri med mindre kystbåde hovederhvervet i Klitmøller. Bådene blev sat i vandet fra stranden og trukket op igen med spil eller håndkraft. Da fiskeriet var på sit højeste, var der mere end 20 erhvervsfiskerbåde i Klitmøller.

I 1967 blev havnen i Hanstholm indviet. Det gav kajplads og dermed optimale landingsforhold. Det betød, at erhvervsfiskerbådene nærmest fra den ene dag til den anden forsvandt fra Klitmøller. Der er dog stadig fritidsfiskere, som sejler ud fra Klitmøller.

I slutningen af 1970'erne kom de første windsurfere til Klitmøller, og i årene efter udviklede Klitmøller sig til at blive et yndet mål for windsurfere fra hele Nordeuropa. Det var ikke alle, der var lige begejstrede for den nye brugergruppe, som i nogles øjne fyldte for meget og bidrog med for lidt. Det har over de seneste 20 år ændret sig, og i dag er surfing en integreret og accepteret del af byen. I dag er Klitmøller også kendt som hovedstaden i Cold Hawaii, hvilket byen også kendes som verden rundt.

Klitmøller ligger midt i Nationalpark Thy, som er et stort sammenhængende og uspolet naturområde, der består af klithede, søer og plantager

Ørhage og den vestlige Ørhagevej, ca. 1930 (Foto: Nordisk Luftfoto).

Vest for Klitmøller, bagved sandklitter bevokset med marehalm, ligger Vesterhavet. Mod øst ligger de store nåletræsplantager Nystrup, Vandet og Vilsbøl med Vester Vandet Sø og Nors Sø. Klitmøller Å slynger sig fra Vandet Sø, ned gennem Kvadderkjær og Klitmøller by, til udløbet i Vesterhavet.

Indbyggertallet i Klitmøller lå omkring år 1900 på ca. 450 og steg til ca. 800 efter anden verdenskrig. I årene efter faldt det igen til omkring 450 indbyggere, hvorefter det lå på lidt over 700 i 1980-90'erne. Befolkningstallet er generelt steget siden da, og omkring årtusindeskiftet opnåede Klitmøller igen over 800 indbyggere for første gang i 50 år.

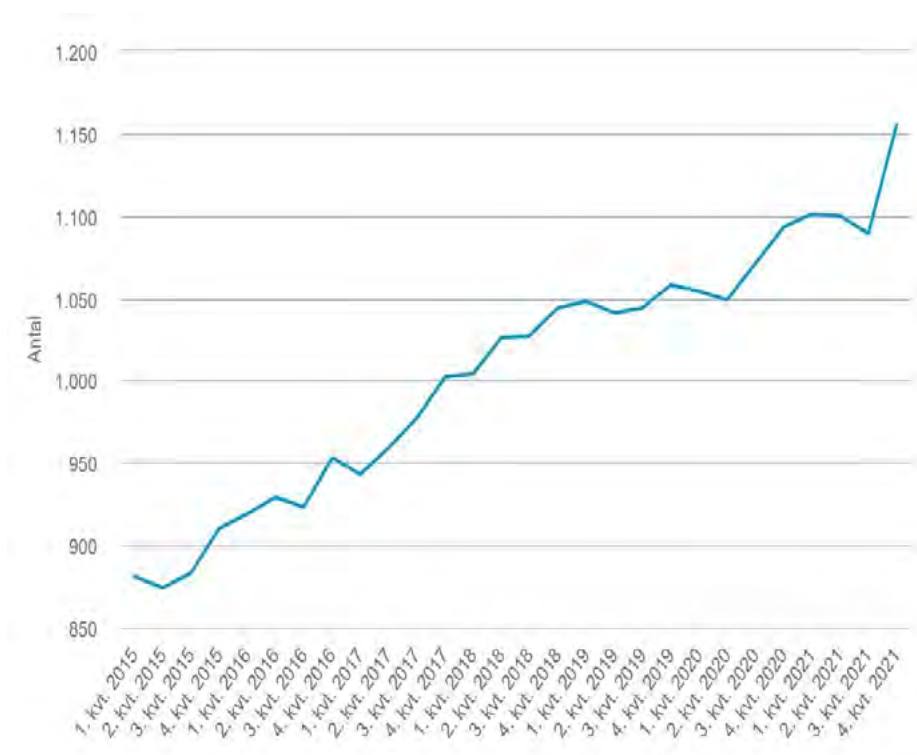
Nutid – Klitmøller 2021 i tal

Klitmøller er et gammelt autentisk fiskerleje på vestkysten i Thy, med et indbyggertal på cirka 1.150 personer, som mangedobles om sommeren. Klitmøller er ikke bare et sommerhusområde eller et forblæst hjørne i Udkantsdanmark. Klitmøller er også historien om en by, der har formået at genopfinde sig selv flere gange gennem tiden, når havet har slået til på den ene eller den anden måde.

Over de sidste 15 år er Klitmøllers befolkning vokset med ca. en tredjedel. I de sidste fem til seks år med ca. 50 indbyggere per år. Da Helhedsplanen blev færdig i starten af 2016, havde Klitmøller Sogn 876 indbyggere. I starten af 2021 var der allerede 1.102 indbyggere i sognet hvoraf langt størstedelen bor i Klitmøller By (1.067 ud af de 1.102). I slutningen af 2021 havde sognet mere end 1.150 indbyggere. Det er en af de højeste procentvise befolkningsstigninger for byer i Danmark.

I dag er den største befolkningsgruppe børn under 10 år med ca. 180 personer, efterfulgt af folk i trediverne (ca. 170) og unge seniorer fra 60-69 (ca. 160). Udover antallet af børn og børnefamilier er også antallet af seniorer i halvfjerdsene fordoblet i de sidste 15 år.

Klitmøller rummer i dag ca. 800 sommerhuse og 550 helårsboliger. Dog er kun 4 ud af 5 helårsboliger beboet hele året rundt. Der er mere end 100 helårsboliger under opførsel eller udstykninger af helårsgrunde godkendt. Det svarer til ca. det samme antal, som blev opført i løbet af de sidste 30 år.

Befolkningsudvikling Klitmøller fra 2015-2021 (Danmarks Statistik).

Syv procent af mølboerne* bor fast i sommerhuse hele året rundt (*her mener vi alle nuværende indbyggere i Klitmøller). I sommerhalvåret er andelen betragteligt højere.

Andelen af børnefamilier er betydelig højere end i resten af kommunen, og det kan mærkes i byens institutioner: Ti år efter åbningen er friskolen og børnehuset med en kapacitet på 140 børn fyldt. Der mangler plads.

Folk i Klitmøller har i gennemsnit højere indkomster og et højere uddannelsesniveau end i resten af kommunen. Det skyldes bl.a. den høje andel af til- og tilbageflyttere fra de større uddannelsesbyer.

I byen finder man i dag blandt andet en købmand, tankstation, friskole, børnehave, ældrecenter, små erhvervsdrivende med tøj og design, to kontorfællesskaber, surfbutikker, caféer, diverse håndværks- og servicevirksomheder samt et rigt foreningsliv.

Klitmøller Friskole og broen til Ny Foreningsvej langs Klitmøller Å (Foto: Mette Johnsen).

Byens fysik

Overordnet struktur

Ved Ørhage er byens tradition som fiskerleje tydelig. De små, hvidskurede fiskerhytter med sorte tage indrammer landingspladsen, og området mellem Æ Redningshus og Klitmøller Røgeri fremstår næsten som for 100 år siden.

De gamle hovedveje, især den vestlige del af Ørhagevej, Vestermøllevej og ved Kirken, er præget af den historiske byggeskik med mindre huse med pudset, lys facade og sort eller rødt tag, ofte sadde- og halvvalmtag. Det er også her, de fleste serviceerhverv, caféer og spisesteder eller kontorer i tilknytning til boliger findes i dag. Ældre udstykninger i anden række "puter" sig næsten imellem klittoppene og falder dermed ind i landskabet.

I de "gamle bydele" langs hovedvejene dominerer parcel- og enkelte rækkehuse til helårsbrug bybilledet. I 2021 blev 82 procent af byens helårshuse brugt til helårsbeboelse. Jo længere mod vest man kommer, jo flere helårshuse bliver brugt som fritidshuse.

I den østlige del af byen ligger byens vigtigste helårsfunktioner i form af skole og børnehus, kirke, plejecenter Klitrosen, HF og idrætsanlæg. I anden række, med afstand fra Ørhagevej, kan der især i "Østbyen" stadig findes nogle nedlagte landbrugsgårde, som i dag primært anvendes til beboelse. Disse gårde bryder bebyggelsesstrukturen af mere moderne byggeri i de parcelhuskvarterliggende områder i anden række.

Sommerhusområderne finder man mest mod nordøst og syd, tilbage trukket eller bag ved helårsbeboelse og dermed væk fra hovedvejene. Sommerhusene, som ofte er naturgrunde eller i skovlignede områder, karakteriserer yderområderne af Klitmøller og danner en forholdsvis blød

Oversigt over byen og byens funktioner. Stiplet linje markerer den vestlige del af Ørhagevej og Vestermøllevej hvor de fleste serviceerhverv er placeret langs vejene.

Oversigt over sommerhus- og fritidsområder (gul), helårsområder - bolig, erhverv, rekreativ og offentlige funktioner (rød). Området øst for Nystrup (stribet rød) kunne overføres til byzone, det er dog i dag under naturbeskyttelse. Derfor er muligheden for bebyggelse tvivlsom.

overgang til det åbne landskab. Grundet turismen i området har byen et bredere udbud af forretninger og caféer end andre byer på samme størrelse. Disse forretninger er dermed også med til at tilbyde de fastboende en god lokal forsyning med dagligvarer og lignende.

Planlægningsmæssigt inddeles Klitmøller i byzone (1,2 km²) og sommerhusområde (1,5 km²). Byen bliver omfavnet af Nationalpark Thy samt af Vesterhavet. Stort set al natur omkring Klitmøller er fredet eller beskyttet. Derfor viser de farvede arealer på illustrationerne på side 14 også Klitmøllers nuværende og fremtidige naturlige bygrænser. Byen kan under nuværende regler og lovgivning ikke udvides betydeligt.

Trafikale infrastruktur

Klitmøllers vejnet kan inddeles i tre kategorier: Ørhagevej som hovedvej, seks fordelings- eller indkørselsveje (Bavnbak, Trøjborgvej, Vangsåvej, Vesterføllevvej, Vangvej og Krovej), og i den tredje kategori er de resterende boligveje, der som regel ender blindt. Ved en stor del af Ørhagevej er der fortovej, mens der kun ved enkelte dele af fordelingsvejene er en klar adskillelse af hårde og bløde trafikanter.

Vejnettet er suppleret af et stisystem, der løber imellem vejnettet og forbinder boligvejene. Det gør det i en vis udstrækning muligt for bløde trafikanter at bevæge sig igennem Klitmøller væk fra hovedvejene. Den i 2020 anlagte Ny Foreningsvej langs Åen har bidraget til, at mange børns skolevej er flyttet væk fra Ørhagevej. En del af stierne er trampestier, mens andre strækninger desuden er egnede til cykling. Udfordringen er, at mange af stierne ikke er synlige, og mange besøgende har ikke kendskab til dem.

Oversigt over trafikinfrastruktur: Kystvejen (rød), Ørhagevej (gul), fordelings- og indkørselsveje (grøn), boligveje (sort) og Ny Foreningsvej langs Åen (stiplet blå linje).

Natur og landskab

Byen grænser mod nord op til Hanstholm Vildtreservat, og mod syd ligger Nystrup Klitplantage. Vesterhavet samt et havklitbælte afgrænser bebyggelsen mod vest, og mod øst grænser området op mod Vilsbøl Klitplantage. Undtaget et lille område ved hjørnet Kystvejen-Klitmøllervej, er Klitmøller By dermed omgivet af klit- og skovfredninger, Natura 2000-områder eller andet beskyttet natur. Dermed er Klitmøller som by afgrænset af de omkringliggende klitheder og plantager.

Indenfor bygrænserne befinder sig ligeledes en del beskyttet natur og enkelte klitfredninger. Da de fleste af de beskyttede arealer har været i byzone siden 1976 (undtaget området syd for Johnsvej), er arealerne i byen i de fleste tilfælde undtaget fra naturbeskyttelseslovens regler.

Byens landskab er præget af den lave klithede- og engvegetation mod nord-vest, samt mindre fyrskovområder mod sydøst. Derudover dominerer klitlandskabet Klitmøller by, med havklitbælter mod havet og flere større vest-øst-gående klitformationer (klitrimmer) i resten af byen.

Den ældre bebyggelse er tilpasset klitformationer ved udretning og placering på klitfoden, og de falder dermed ind i de overordnede landskabelige strukturer. Mellem husene i Klitmøller er der stadigvæk enkelte åbne hede- og afgræsningsarealer, som sammen med øst-vestgående vandløb og klitrimmer udgør grønne forbindelser eller kiler, som kan følges fra nationalparken til havet.

På grund af Klitmøllers åbne karakter med kun få klassiske parcelhus-haver og en forholdsvis naturlig tilstand af landskabet, er områderne mellem husene levested for en del sjældne og beskyttede dyre- og plantearter, som fx markfirben. Den åbne bebyggelse med offentlige og private naturområder bliver af mange mølboere betragtet som én af Klitmøllers særkender. Især i de syd-vestlige og nordlige dele af Klitmøller er overgangen fra det åbne landskab til by- eller sommerhusområde flydende, da husene er forholdsvis nænsomt "puttet" ind i landskabet.

De geologiske forhold, flyvesandslette på hævet havbund, medfører, at grundvandet i vintermånederne kan stå højt eller i terræn i områder omkring vandløb. Det medfører udfordringer for byggeriet i perioder med kraftig nedbør.

Oversigt over natur og landskab 1/2: Klitmøller By (hvid), klitfredninger (gul), Natura 2000-områder (ternet grøn) og afgrænsning af Nationalpark Thy (grøn linje).

Oversigt over natur og landskab 2/2: Klitmøller By (hvid), beskyttet natur efter § 3 Naturbeskyttelsesloven (gulgrøn) og fredskov (lysegrøn).

Klitlandskab og højdemodel: Klitmøller By (hvid), klitlandskab (gulgrøn) og højder (grånuancer).

Vegetation 1/2: Klitmøller By (hvid) og områder præget af hede, eng eller marehalm (gul).

Overordnede grønne forbindelser i byen (delvis igennem private haver, derfor ikke altid tilgængelige).

Vegetation 2/2: Klitmøller By (hvid) og områder præget af skov- eller høj vegetation (grøn).

Blik mod 2030

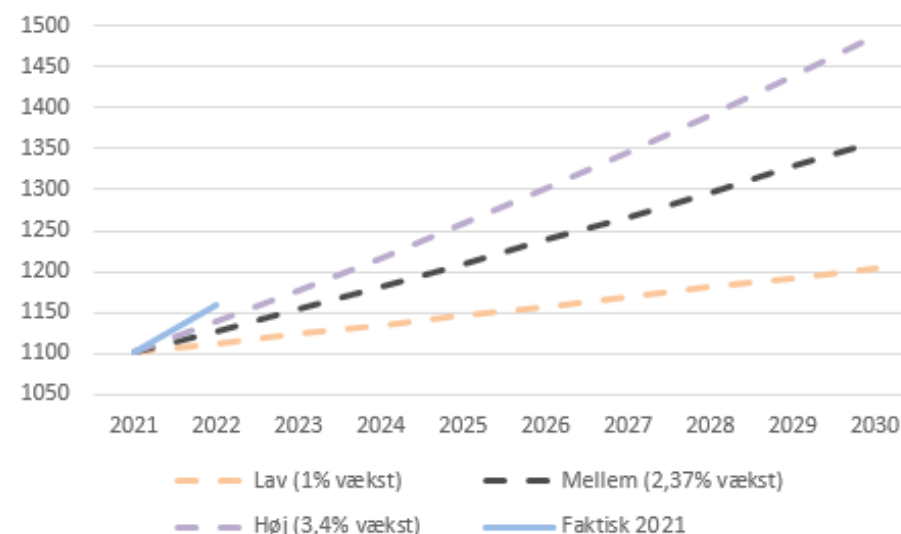
I starten af 2021 blev der udarbejdet en befolkningsfremskrivning indtil 2030.

Der blev regnet med tre varianter: En lav befolkningstilvækst per år (1%), en moderat vækst (2,37%, gennemsnit siden 2007), og en med en høj vækst (3,4%, gennemsnit siden 2012). Under disse antagelser kan Klitmøller have ca. 1.200, 1.350 eller op til 1.500 indbyggere i 2030. Det forventes, at de største befolkningsgrupper i 2030 er unge i alderen 10 til 19 år og seniorer fra 70 til 85 år. Det vil medføre en lidt forandret boligefterspørgsel efter mindre boliger, boliger til ældre samt fortsat parcelhuse.

Den faktiske udvikling i 2021 viser, at Klitmøller befinder sig i retningen mod en høj tilvækst af fastboende. På trods af den store usikkerhed i disse fremskrivninger, mener vi, at det kan antages, at der i 2030 kunne bo omkring 1.500 fastboende i Klitmøller. Det er begrundet i, at samfundsparemetre ikke har ændret sig markant (boligmarked i storbyerne, livsstil m.m.). Yderligere er der pt. mere end 100 helårsboliger i opførelse eller udstykninger godkendt. Med den nuværende belægningsnøgle på 2,6 fastboende per helårsbolig vil der dermed være boligtilbud til ca. 1.400 indbyggere i Klitmøller indenfor de næste et til tre år.

En lignende udvikling observeres indenfor turisme. Fremgang i natur- og outdoorturisme, samt den enorme vækst i autocampersalg vil medføre en øget interesse for Klitmøller. Ligeledes er antal af sommerhusbyggerier i de sidste seks år med 70 byggetilladelser fordoblet i forhold til årene før. Denne stigning i efterspørgslen sker på trods af det faldende antal af helårshuse, som faktisk bliver brugt til helårsbeboelse.

Det er vores udgangspunkt for opdateringen af Helhedsplan Klitmøller.

Befolkningsfremskrivning Klitmøller 2021 til 2030 (Thisted Kommune og Danmarks Statistik).

An aerial photograph of a coastal landscape. A light-colored, sandy or gravelly path curves from the top right towards the center. Below the path, a narrow, dark stream flows through a grassy area. The grass is a mix of green and dry, yellowish-brown. The overall scene is a natural, somewhat rugged coastal environment.

Part to: Pejlemærker

Hvad er vores vision for Klitmøller, og hvad er byens grundfortælling, byens DNA? Med hvilke indsatser kan byens vision realiseres? Og efter hvilke overordnede principper skal det ske?

Vision

Verdens mest mangfoldige landsby

De sidste års hastige udvikling har gjort, at Klitmøller står ved et skel: Er Klitmøller stadig en landsby med tradition som fiskerleje, eller er byen på vej til at blive et forstadskvarter? I tråd med Helhedsplanen fra 2016 var svaret fra mølboerne i 2021 entydigt: Klitmøller skal blive "verdens mest mangfoldige landsby", med plads til alle.

En landsby defineres ikke af, om den har 500, 1000 eller 1.500 indbyggere. Det handler om, at en landsby har en genkendelig egenverdi, hvor der er fællesskabsoplevelser omkring stedet på trods af forskellige livsveje.

Afstandene til byens funktioner – købmand, skole, børnehave, ældrecenter, små butikker og caféer samt foreningslivet – er lille, og der er dermed også kort mellem byens beboere. Nærheden gør, at Klitmøller tilbyder en alternativ måde at bo, besøge eller leve på end i større byer eller storbyen. Og sådan skal det fortsat være. Derfor er det vigtigt, at Klitmøllers udvikling sker med afsæt i byens DNA.

Byens DNA

Byens grundfortælling eller DNA består af fem grundpiller. Livet i Klitmøller udmærker sig igennem:

Mangfoldighed

Vi bor i og besøger en mangfoldig by. Vi har en god fordeling af alle aldersgrupper. Vi har et rigt og varieret forenings- og klubliv. Vi har en købmand, skole og børnehave. "Vi" er både borgere og folk, der besøger byen. Vi er ikke ens, hvad angår holdninger, præferencer, aktiviteter og nationaliteter. Her er der plads til dig, fordi vi mener, at vores evne til at forstå og acceptere vore forskelligheder er det, der skaber sammenhængskraft i byen. Hvis du bare opfører dig ordentligt, behøver du ikke være eksemplarisk for at føle dig velkommen og hjemme i Klitmøller.

Åbenhed

Vi bor i og besøger en åben by. Det at tage del i og få det bedste ud af de muligheder vi har kræver, at vi åbner os mod verden. Sådan har det altid været. Historisk set har havet fungeret som porten til nye muligheder og givet oplevelsen af en verden, der var større end Klitmøller. I dag har vi et hav af forskelligartede forbindelser til andre og andet mange steder på kloden. Således bidrager nye indtryk og viden om verden omkring os på forskellige måder til stedets kvalitet.

Nærhed

Vi bor i og besøger en by, hvor vi er tæt på hinanden og holder af hinanden. Det er svært at være anonym i Klitmøller. Vi møder hinanden på gaden, hos købmanden, i klubber og foreninger, til fester og begivenheder, i børnehaven eller på skolen. Det, der er, er for dig og mig. Det hænger også sammen med, at stedet betyder så meget for os. Af den grund bevæger vi os udenfor, hvor vi møder hinanden på stranden, havet, klithe-

den, bakken og inde i skoven. I Klitmøller møder vi hinanden udenfor, ansigt til ansigt og dermed i øjenhøjde. Vi interesserer os for hinanden og ønsker at hjælpe, når og hvor det giver mening.

Enkelthed

Vi bor i og besøger en by, hvor det fysiske miljø er præget af enkelthed. De ting, der er, i lighed med de ting vi etablerer og bruger, påvirkes i høj grad af klimaet. Det kræver robuste og enkle løsninger, hvis det, vi sætter i værk, ikke skal blæse omkuld. Derfor er der heller ingen hurtige løsninger i byen. Det gælder i vid udstrækning også de oplevelser, du kan få. De knytter sig til områdets særegne natur. Skal du for alvor have noget ud af området, skal du ville det og kombinere det med dem og det, der er her - helt af dig selv. Så enkelt er det.

Stolthed

Vi bor i og besøger en by, vi er stolte af. Hvad enten man bor her eller besøger byen, er det med en følelse af at have rødder i Klitmøller. Det er ikke tilfældigt, at vi er her. Vi er her fordi, vi har valgt en anden vej og dermed et liv og aktiviteter, som ligger langt fra det, mange kalder centrum. Det første spørgsmål, du møder, er ikke: "Hvad laver du?" - underforstået, hvad er dit job, din karriere. I stedet spørger vi: "Hvad brænder du for?" eller: "Hvad er det i dit liv, der er så vigtigt, at det har fået dig til at blive eller bevæge dig ud på kanten af Kongeriget?"

Indsatsområder

Indsatsområderne beskriver målsætninger for Klitmøllers udvikling frem mod 2030. Det vil vi i byen og Thisted Kommune arbejde for. De oversætter byens DNA i konkrete indsatser, som skal bidrage til, at byen (for) bliver verdens mest mangfoldige landsby. Indsatsområderne danner grundlaget for priorite-ringen af de nye funktioner, og de danner sammen med byens DNA et grundlag for udviklingsprincipperne.

De syv indsatsområder blev udarbejdet med afsæt i Helhedsplanen i 2016, inputs under idéindkaldelsen og de to workshops i maj og juni 2021. "Bæredygtig udvikling" og "Balance mellem fastboende og besøgende" er tilføjet som nye indsatser. Læs mere om indsatsområderne på de næste sider.

Bosætning

- Botilbud til alle livsfaser
- Sikring af helårsbeboelse
- Boliger tilpasset byens byggeskik

Interaktion

- Øget kvalitet i byrum
- Skab nye mødesteder og gør de eksisterende synlige

Eksperimenter

- Andre boligformer
- Frirum, hvor "alt" kan ske

Kvalitet

- Et autentisk gammelt fiskerleje
- Stedbunden byggeskik
- En mangfoldig landsby

Bevægelse

- Bløde trafikanter prioriteres
- Trafiksikkerheden hele året rundt
- Bæredygtig arealanvendelse

Balance mellem bosætning og turisme

- Kvalitet før kvantitet
- Autenticitet
- Mødesteder for Klitmøller, som én by

Bæredygtig udvikling

- Langtidsholdbare løsninger
- Involvering af borgere
- Tilpasset til klima og naturen

Bosætning

Vi vil gøre en indsats for

- at byens mangfoldighed understøttes af forskellige boformer. Det betyder boliger til alle livsfaser og til rimelige priser: For unge, børnefamilier og ældre.
- at der er mange forskellige måder at bo på – til leje, i ejerbolig eller noget tredje, samt store, små eller fleksible boligstørrelser.
- at boligerne er tilpasset naturen og landskabet, dvs. at den lokale bygge-skik med maksimalt to etager og byens skift mellem åbenhed og ro bibeholdes.
- at byen er beboet hele året, dvs. at helårshusene ikke står tomme en stor del af året.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Flere mindre boliger (fx tiny houses) til rimelige priser - særligt til unge og ældre.
- Flere familieboliger i form af parcelhuse tilpasset byens byggeskik.
- Sikring af helårsbeboelse i de gamle bydele. Det skal gå hånd i hånd med, at der sikres et tilstrækkeligt tilbud om overnatningsmuligheder for besøgende, så den store efterspørgsel efter overnatningsmuligheder ikke sætter bosætningsområderne under yderligere pres.
- Bedre mulighed for både at bo og arbejde i byen – det kræver tilstrækkelige erhvervsarealer og kontorfaciliteter.

Kvalitet

Vi vil gøre en indsats for

- at bevaring og udvikling af Klitmøller sker på basis af stedbundne kvaliteter, som kystlinjen, nationalparken, klimaet og landskabet.
- at byen bevarer sin unikke kombination af byliv og natur trukket helt ind i byen. Det permanente skift mellem enkelthed og åbenhed er en kvalitet i byrummet, som sikres af grønne åndehuller. Det kan være både offentlige grønne arealer, klitlandskabet i sommerhusområder, uberørt natur eller private haver.
- at Klitmøllers historie som fiskerleje afspejler sig på en autentisk måde i såvel eksisterende byggeri som nybyggeri igennem omfang, placering, form, materialevalg og farver.
- at byrummet udvikles under hensyn til kvalitet ved udformning af veje, infrastruktur og en vis ordentlighed. Noget som holder, i stedet for hurtige og nemme løsninger.
- at blive bedre til at bruge de mange kompetencer blandt byens borgere.
- at byens mangfoldighed bevares ved at vedligeholde de mange tilbud, som kan muliggøre livet i Klitmøller "fra vugge til grav", for besøgende, fastboende og arbejdende.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Sikring af de "gamle bydele" og deres bosætningsfunktion.
- Udvikle nye mødesteder for alle, som fx et kulturhus, og mindre mødesteder for forskellige grupper.
- Fastholde og udvikle muligheden til at opleve stedet og naturen ved at "sænke hastigheden" gennem byen for at gøre disse kvaliteter mere synlige.
- Styrke muligheden for at arbejde i byen – det kræver tilstrækkelige erhvervsmuligheder og kontorfaciliteter.
- At have et særligt blik for kvalitet i videst forstand i forbindelse med både udstykning og byggeri.

Interaktion

Vi vil gøre en indsats for

- at folk, der bor her, og dem, der er på besøg, i langt højere grad skal have mulighed for at mødes ansigt til ansigt. Det kræver en opgradering af byrummet hen mod mere åbenhed og med fokus på autenticitet. Mødet skal i overvejende grad ske med afsæt i de ting, man brænder for, når man har valgt Klitmøller til.
- at der skabes nye mødesteder til forskellige brugergrupper. Eksempelvis et kulturhus kan spille en vigtig rolle for at (gen)skabe nærheden i Klitmøller. De samme gælder for mindre, mere intime mødesteder, som tit "bare" skal gøres synlige.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Udvikling af nye mødesteder for alle. Eksempelvis et kultur- og medborgerhus ved Vangvej, med forskellige funktioner for forskellige brugergrupper. Det er mere bæredygtigt i forhold til arealanvendelse, og det styrker nærheden og åbenheden i Klitmøller.
- Udvikling af Ørhageområdet væk fra hårde trafikanter og parkering, hen mod et areal på de bløde trafikanters præmisser og plads til ophold.
- Flere kontorfællesskaber, hvor folk kan mødes og gode idéer udvikles sammen.
- Anerkendelse af, at der bor fastboende i sommerhusområder, og modsat turister i helårsboligområder. Overgangen mellem helårs- og fritidsområder er flydende, og områderne kræver en bedre sammenkobling. Dette samtidig med, at der er behov for at arbejde for at sikre helårsbeboelse i de gamle bydele.

Bevægelse

Vi vil gøre en indsats for

- at de bløde trafikanter prioriteres, da det understøtter et byrum med højere kvalitet og nærhed, samt en mere bæredygtig byudvikling: Infrastruktur til de bløde trafikanter er billigere og bruger mindre plads.
- at løse udfordringer med den hårde trafik i sommermånederne på en langsigtet og kvalitetsfuld måde, så de positive effekter af mange besøgende, ikke medfører for mange trafikgener for de fastboende.
- at øge trafiksikkerheden, ved at adskille bløde og hårde trafikanter hvor nødvendigt, og nedsætte hastigheden for de hårde trafikanter hvor muligt.
- at finde bæredygtige trafikløsninger, så der ikke udvikles en trafikinfrastruktur, som kun anvendes om sommeren.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Forbedring af trafiksikkerheden langs Vangvej ved etablering af fortov, sikre fodgængerovergange ved skolen og åen, samt sænke hastigheden.
- Omdannelse af Ørhagevej vest for åen til en bygade, med nedsat hastighed og reduktion af P-pladser.
- Opgradering af Bavnbak, ved at etablere en befæstet sti for de bløde trafikanter adskilt fra biltrafikken.
- (Gen)etablering af parkeringsmuligheder i yderkanten af byen, samt forbedring af stiforbindelserne, for at knytte parkeringsmuligheder sammen med Ørhageområdet.
- Reducere antallet af tunge køretøjer som tager ophold i Ørhageområdet om sommeren, så byrummet mellem Hummerhuset og Stågbak bliver mere indbydende, og kan anvendes til andet end bilparkering.

Eksperimenter

Vi vil gøre en indsats for

- at Klitmøller fortsat er et sted, hvor der også er plads til eksperimenter.
- at manglen på boliger afhjælpes med ukonventionelle boligkoncepter som fx midlertidige løsninger, som tilpasses det aktuelle behov.
- at der udvikles koncepter for centrale mødesteder i byen, hvor ideer kan afprøves og ting "bare" sker, uden at alt er fastlagt i forvejen.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Flere mindre helårs- og fritidsboliger (fx tiny houses), som alternative boformer, indpasset i landskabet.
- Genoptagelse af idéer fra tidligere planer, eksempelvis en åben plads ved Hummerhuset, der kan indeholde flere og forskellige funktioner, Strandtorvet foran Stågbak eller andre steder i byen, som kan udvikles til mødesteder, for at understøtte nærhed og mangfoldighed.

Balance mellem bosætning og turisme

Vi vil gøre en indsats for

- at hilse besøgende i Klitmøller velkommen – men med øje for kvalitet i stedet for kvantitet. Klitmøller er med 850 sommerhuse og en af Thys største campingpladser også en ferieby.
- at Klitmøller forbliver – i forhold til mange andre vestkystbyer – autentisk. Det autentiske tiltaler folk, såvel besøgende som fremtidige fastboende. Derfor er bevaring af det autentiske centralt. Udvikling af nye tilbud skal ske med afsæt i det eksisterende – byens tradition, ånd og naturen i og omkring byen.
- at eksisterende og nye mødesteder er tilgængelige for alle. Det bidrager til åbenhed og nærhed, som er en del af Klitmøllers DNA.
- at sikre, at helårshuse i de "gamle" bydele bliver brugt overvejende til helårsbeboelse – på trods af, at grænsen mellem helårsboligområder og sommerhusområder bliver mere uklar.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Sikring af helårsbeboelse, fx gennem lokalplansbestemmelser eller bopælspligt.
- Flere mødesteder til forskellige brugergrupper. Eksempelvis et kultur- og medborgerhus kan spille en vigtige rolle for at (gen)skabe nærheden i Klitmøller.
- Sikring af et tilstrækkeligt tilbud om overnatningsmuligheder til forskellige målgrupper af besøgende, så den store efterspørgsel efter overnatningsmuligheder ikke sætter bosætningsområderne under yderligere pres.
- Finde en løsning for parkering af autocampere udenfor Ørhageområdet, men tæt på vandet, samt opgradering af stiforbindelser til byen. Det skal støtte en spredning af antallet af besøgende og mindske trafikpresset.

Bæredygtig udvikling

Vi vil gøre en indsats for

- at finde frem til få langtidsholdbare løsninger, i stedet for mange hurtige og nemme løsninger.
- at vi passer på de arealer, vi har, og overvejer hvordan et område kan give flere forskellige muligheder. Et område behøver ikke kun have én funktion for én brugergribe (fx fastboende eller besøgende) – funktioner kan samtænkes, så vi får mere ud af de arealer vi har.
- at alle kan tage ejerskab for Klitmøllers udvikling, ved at involvere flere borgergrupper, så alle stemmer kan blive hørt.
- at tage hensyn til naturen og tilpasse os den. Det betyder, at nyt byggeri bliver stedstypisk tilpasset til landskabet og klimaet. Det betyder, at vi arbejder for klima- og naturbeskyttelse, og vi tilpasser os klimaforandringerne som fx stigende grund- og regnvand.
- at fremme bæredygtig mobilitet med et varieret tilbud af alle transportformer.
- at Klitmøller tilbyder en bred vifte af fritidsaktiviteter, boliger og institutioner for at sikre byens mangfoldighed. Det skal være med til at sikre et "befolkningsflow", så alle af byens institutioner og idrætsforeninger har et stabilt antal brugere.

Vi ser indtil 2030 et behov for

- Større hensyn til landskabet, natur og klimaforandringer ved bygge- og anlægsprojekter.
- En mere varieret trafikinfrastruktur, der tager særligt hensyn til de bløde trafikanter.
- Prioritering af social- og trafikinfrastruktur samt mødesteder, før en yderligere byvækst. Det kan være med til at bevare nærheden og mangfoldigheden i Klitmøller. Det gælder især for en større kapacitet af de lokale skole- og dagpasningstilbud.

Udviklingsprincipper

Som afslutning af det andet afsnit har vi på basis af visionen, byens DNA, og de syv indsatsområder, formuleret nogle overordnede udviklingsprincipper. De følgende principper gengiver de store linjer for, hvad der skal tages højde for i Klitmøllers udvikling indtil 2030.

De otte principper opsummerer essensen af den opdaterede Helhedsplan. Hvilken by skal Klitmøller være? Principperne skal hjælpe os i de små beslutninger, uden at de store linjer er ude af syne.

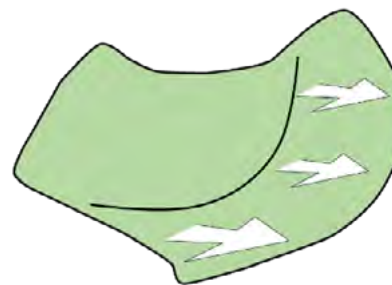
Klitmøller fra Ørhage mod Vandet Sø under PWA Windsurf World Cup (Foto: Mette Johnsen).

Bevaring og nyordning i vest

Ved Ørhage og langs Ørhagevej findes byens mest karakteristiske områder. Byens autentiske præg med tradition som fiskerlandsby skal bevares. Udviklingen af Ørhageområdet skal foregå nøjsomt og med respekt for den eksisterende byggeskik og natur. En af byens stedbundne kvaliteter er miljøet omkring Ørhage.

Tilføjelser og udvikling i øst

I den østlige del af byen findes de sidste større arealer, som kan udvikles. Det skal ske med omtanke, da byen efter de sidste års vækst er presset på nogle områder. Vi skal prioritere de funktioner, som byen har brug for hele året. En by med interessante og stærke lokalmiljøer, tiltrækker tilflyttere såvel som besøgende.

Infrastrukturen skal vokse med byen

I de sidste år er byen vokset hurtigere end infrastrukturen. Vi ønsker udvikling, men i en hastighed mølboerne kan se sig selv i. Derfor skal byens trafikale infrastruktur og institutioner prioriteres. Det omfatter især grundskole og børnepasning, mødesteder og byrum, ældreboliger og ikke mindst en ordning af sommertrafikken.

Hensyn til naturen i Klitmøller by

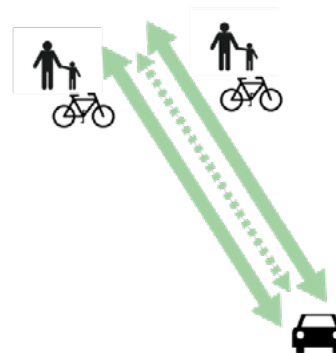
Områdets natur er særlig, og den er en del af bybilledet. Vi har altid tilpasset os naturen og levet med den. Det vil vi fortsat, fordi det gør Klitmøller særlig. Det betyder, at nyt byggeri bliver stedstypisk tilpasset til landskabet og klimaet, ved at friholde klitlandskabet og klittoppe for bebyggelse, sætte krav om naturgrunde og sikre grønne arealer i byen.

Direkte adgang til naturen

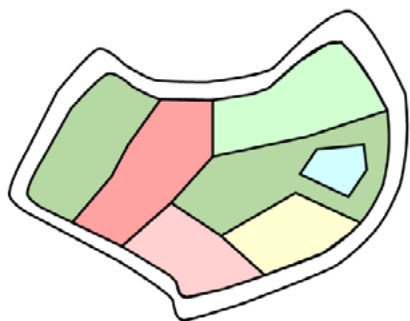
Skiftet mellem åbenhed og bebyggelse indstrøet i landskabet, er noget særligt i Klitmøller. Det giver direkte adgang til naturen og naturoplevelser. Det skal styrkes, ved at forbedre tilgængeligheden i byen, med en bedre kobling til nationalparken over stier og wayfinding. Det forudsætter at byens grønne åndehuller og forbindelser bevares i deres funktion eller udvikles.

Hastigheden sættes ned

Klitmøller skal være en by på de bløde trafikanterens præmisser. Ved at sænke hastigheden, enten ved skiltning eller ved vejens udformning, øges trafiksikkerheden. En lavere hastighed igennem byen forbedrer også oplevelsen, skaber nærhed og giver byrum med en højere kvalitet.

Der er kun ét Klitmøller

Selvom der er enkelte behov, som kræver særlige placeringer, bør byens behov betragtes som en helhed – for såvel fastboende som besøgende. I sidste ende er det de samme behov, og byens arealer er begrænsede. Dem skal vi passe på, og udnytte med omtanke. Det er vigtigt at det overvejes om et enkelt areal kan rumme flere funktioner og målrettes flere grupper.

Spred turismefaciliteter

En større koncentration af yderligere turismefaciliteter ved Ørhage står i konflikt med stedets betydning for byen og især den begrænsede plads. I tråd med turismeudviklingsplanen skal flere turismetilbud også placeres i kanten af byen, for at sprede trafikbelastninger m.m.

Part tre: Bystruktur

Hvordan kunne Klitmøller se ud i 2030? Hvilke funktioner er der behov for, hvor kunne de placeres og efter hvilke principper?

Byens funktioner

En by består af dens forskellige funktioner. For dem, som bor eller besøger en by, er det i dagligdagen ikke relevant, om funktionerne er offentlige eller private. Dagligvarebutikker kan være lige så vigtige som en skole. Derfor har vi valgt at arbejde med de funktioner, som Klitmøller som by skal råde over ind-til 2030 – uafhængig af drifts- og ejerskabsform.

Funktionerne er udpeget på baggrund af befolkningsfremskrivning for Klitmøller og den forventede samfundsudvikling som beskrevet i introduktionen.

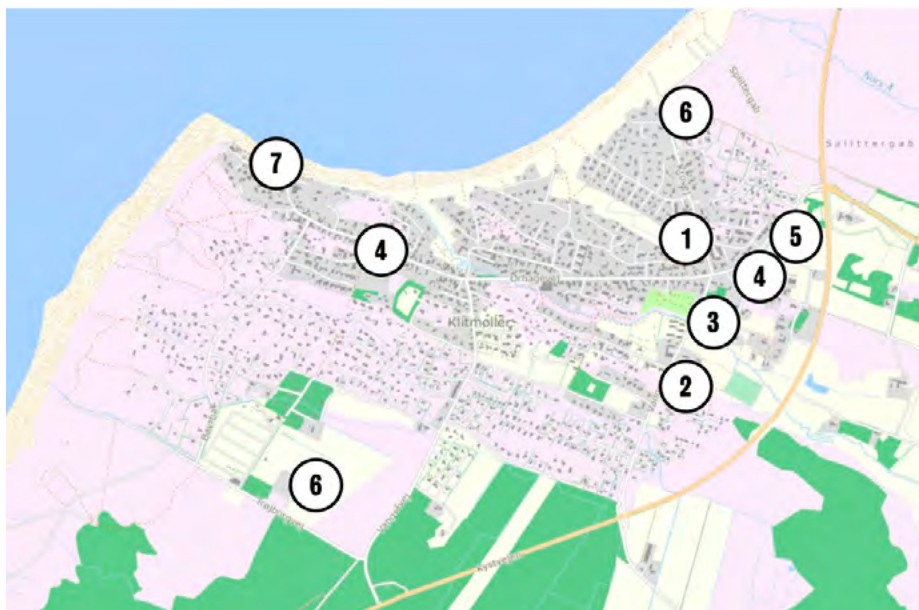
Vi har kun udpeget funktioner, der relaterer sig til behov, der ikke er tilstrækkeligt dækket i dag, og som anses af overordnet betydning for byen. Den angivne rækkefølge er udtryk for hvor ofte funktionerne hver især

er blevet fremhævet i løbet af processen, og dermed er det udtryk for hvilke funktioner der er i fokus og har høj prioritet i byen. Prioriteringen er foretaget på baggrund af de første to workshops samt idéindkaldelsen og høringen i september. Der har også været mange andre gode idéer, som fx et lægehus eller skaterfaciliteter m.m. Vi har dog kun angivet de syv funktioner, som der er umiddelbart størst behov for, og derved funktioner, det er oplagt at prioritere. Disse bliver forklaret detaljeret på de følgende sider.

De angivne placeringer er de oplagte mulige placeringer med baggrund i bystrukturen og pladsbehov af funktionerne. At de er udpeget her, betyder dog ikke at det er de eneste mulige placeringer. Ligeledes kræver udvikling af funktionerne lokal opbakning fra bl.a. grundejere.

Funktionerne er:

- 1. Boliger til ældre**
- 2. Kultur- og medborgerhus**
- 3. Udvidelse af rammerne for skole- og dagtilbud**
- 4. Erhvervsudvikling**
- 5. Boliger**
- 6. Overnatning og autocampere**
- 7. Udendørs mødesteder**

De mest oplagte (mulige) placeringer for de syv funktioner i fokus.

Boliger til ældre

DNA
Indsatser

Mangfoldighed, Nærhed, Åbenhed.
Bosætning, Kvalitet, Bæredygtig udvikling,
Eksperimenter.

Behov

Der er en generel mangel på mindre boliger. Projekter ved Vangvej afhjælper denne mangel en del, men der er fortsat et ønske om mindre boliger i ét plan for seniorer, som kan være med til at frigive nogle parcelhuse til fx børnefamilier. Behovet opstår af demografien, da indbyggere over 60 år – sammen med børn under 10 år – er den største befolkningsgruppe i byen. Behovet forventes at stige yderligere frem mod 2030, ikke mindst pga. lempelserne i sommerhusloven, som udvider muligheden for pensionister at have fast bopæl i sommerhuse. Som følge af det, har antallet af fastboende de sidste år i Klitmøllers sommerhusområder været stigende.

Behovet for boliger til ældre kan todeles: Der er en boligefterspørgsel fra seniorer uden hjemmeboende børn, som ikke har behov for så meget plads længere. Derudover er der et behov for boliger til ældre i det sidste livsafsnit, for ældre med plejeb behov, som pt. ikke er dækket i Klitmøller. Især det sidstnævnte skal ses i en større sammenhæng, da det er en kommunal demografisk udfordring frem mod 2030. Hvis Klitmøller skal være "Verdens mest mangfoldige landsby", hvor det er muligt at bo fra vugge til grav, så kræver det en tilstrækkeligt tilbud af boliger til ældre og plejetilbud for ældre i kommunes femte største by.

Prioritet

Især et botilbud til aktive seniorer er blevet italesat ofte de seneste år. Samtidig forventes et stigende behov på grund af den forventede fordobling af befolkningstallet over 80 år i Klitmøller (og Hanstholm) indtil 2030. Et plejetilbud er dog afhængigt af nogle kommunale overvejelser.

Et tilstrækkeligt botilbud til ældre blev hyppig nævnt som en af byens øverste prioriteter under idéindkaldelsen, alle workshops og borgermødet.

Form og mulig placering

Vi skønner et behov for ca. 20 til 30 boligenheder til ældre. Den konkrete udformning – herunder byggeriets form, indretning og størrelse – er afhængig af, hvor boligerne kan opføres, og om det eksempelvis kunne være i tilknytning til plejehjemmet Klitrosen. Byggeriet her, kan blive lidt tættere. Alternativt kunne der udvikles en model for flergenerationsboliger for unge og ældre. Eller et almindeligt alment boligbyggeri ("Olle Kalle"), målrettet seniorer. Generelt er ønsket, at der bygges mindre, fritstående boligenheder (fx tiny houses) indpasset i landskabet, som alternativ til rækkehusbebyggelse. Her ville det samlede "fodaaftryk" ved 30 boligenheder være ca. 5.000 til 6.000 m².

Vi ser boliger til ældre kan placeres i den østlige del af byen med nærheden til Klitrosen og et eventuelt kultur- og medborgerhus. Den foretrukne placering er i tilknytning til Klitrosen. Skulle det ikke være muligt, er området nord for Bolwigsvej den foretrukne alternative placering, hvis ejeren er interesseret i det. Området ved boldbanerne kan kun komme på tale, hvis der skulle blive et ledigt areal (se afsnit om et kultur- og medborgerhus, side 35).

Handlinger

- For boliger til ældre / Olle Kolle: Dannelse af en arbejdsgruppe under Klitmøller Borger- og Erhvervsforening sammen med De Frie Pensionister. Arbejdsgruppen står for udarbejdelse af projektskitse samt opstilling af en behovsanalyse, som viser en tilstrækkelig interesse i seniorboliger i Klitmøller.
- Arbejdsgruppen tager kontakt til almene boligselskaber og ejere af grundene for at afklare interesse.
- Udarbejdelse af projektmateriale, i samarbejde med et boligselskab, som skal bruges til en skema A-ansøgning om støtte til alment boligbyggeri fx hos Landsbyggefonden eller Thisted Kommune.
- Vurdering og sikring af det rigtige plangrundlag eventuelt ved ændring af kommuneplanrammer og/eller udarbejdelse af ny lokalplan under inddragelse af byen.
- For plejeboliger: Afhængig af den helkommunale plejeboligplan, som forventes at være i høring i anden kvartal 2022.

Mulige placeringer boliger til ældre og evt. plejeboliger (første, anden og tredje prioritet)

Kultur- og medborgerhus

DNA Indsatser

Nærhed, Åbenhed, Mangfoldighed.
Interaktion, Balance mellem fastboende og
besøgende, Bæredygtig udvikling.

Behov

Byens hurtige vækst har medført en vis fragmentering af byen. Der er behov for et mødested, hvor unge og ældre, besøgende og fastboende samt idræt og kultur kan mødes. De eksisterende steder er enten ikke multifunktionelle eller for små til et lokalsamfund med 1.150 til måske 1.500 indbyggere. Som modsvar til denne fragmentering, kan der skabes et indendørs samlingssted for byen.

Sådan et samlingssted kan være med til at skabe berøringsflader mellem fastboende og besøgende, hvor det autentiske hverdagsliv i Klitmøller er omdrejningspunkt. Her kan der med fordel integreres andre manglende funktioner, som fx kontorrum eller faciliteter til skole og børnepasning for byen, som allerede i dag mangler plads.

Prioritet

Diskussionen om et forsamlingshus har været i byen i årevis, og behovet stiger med den store befolkningstilvækst i de sidste fem år. Den høje andel af børnefamilier forventes at medføre et stigende behov for en idrætshalfunktion.

Et kultur- og medborgerhus blev hyppig nævnt som en af byens øverste prioriteter under idéindkaldelsen, alle workshops og borgermødet.

Form og mulig placering

Byggeriets form, indretning og placering er afhængig af de funktioner, huset skal rumme. Pt. regner vi med et bruttoetageareal på 2.000 m² og et samlet "fodafttryk" på 3.000 - 5.000 m². Størrelsen medfører, at der kun er to oplagte placeringer: Enten ved boldbanerne, ved at flytte eller inddrage en bane, eller i området omkring Bolwigsvej.

Den prioriterede placering er ved boldbanerne, da arealet er delvist kommunal ejet, og fordi der er mulige synergier med de tilstødende idrætsanlæg, skole, børnehus og kirke. Yderligere kommer her op til 100 nye helårsboliger, og foreningsstien tangerer arealet og knytter huset sammen med den vestlige del af byen. En placering her, som nabo til boligområder og byens institutioner, ville styrke Klitmøller som landsby med en funktionsblanding.

Mulige placeringer for et kultur- og medborgerhus (første og anden prioritet).

Status Quo

Mulig fremtid

Handlinger

- Den allerede dannede forening under Borger- og Erhvervsforening skal i en særskilt proces arbejde på en detaljering af projektet under inddragelse af byen. Det omfatter opstilling af et rumprogram samt arkitekturen.
- Der skal laves en aftale med grundejerne (Klitmøller Idrætsforening og Thisted Kommune) om mulige arealdispositioner.
- Afklaring af ansøgning om finansiering (forening), parallelt til vurdering og sikring af det rigtige plangrundlag eventuelt ved ændring af kommuneplanrammer og/eller udarbejdelse af ny lokalplan under inddragelse af byen (Thisted Kommune).

Udvidelse af rammerne skole- og dagtilbud

DNA
Indsatser

Nærhed, Mangfoldighed, Stolthed.
Kvalitet, Bæredygtig udvikling, Bosætning.

Behov

Tilflytningen de senere år har ført til, at der er næsten 200 børn under 10 år bosat i Klitmøller. Med den fortsatte befolkningsstigning forventes tallet ikke at falde i de næste år. Samtidig har Klitmøller Friskole & Børnehus pladsudfordringer. Friskolen har plads til ca. 80 elever, og børnehuset har plads til ca. 60 børn. Det er ca. 140 pladser til potentielt 200 børn. Dertil kommer dog en del dagplejere til de mindste børn. Klitmøller tilhører Hanstholm skoledistrikt, og der er en del børn, som går på andre skoler, som fx Thorsted Friskole, Sjørring Skole eller i Hanstholm.

Hvis Klitmøller fortsat skal være en bosætningsby, som tiltrækker til- og tilbageflyttere med børn, skal der være tilstrækkelig kapacitet indenfor børnepasning og grundskole. Samtidig er der fra friskolens side et klart ønske om at forblive en friskole indenfor de eksisterende rammer. Det betyder, at der skal findes en løsning for pladsudfordringerne, som Klitmøller Friskole og Børnehus ikke selv har mulighed for at løse indenfor deres nuværende rammer.

Prioritet

Der har været planer om en anden børnehave i Klitmøller i et års tid. Samtidig er pladsudfordringer først blevet akut i løbet af de sidste to år. Især forventningen om det stigende børneantal medfører et behov for at udvide de eksisterende rammer for at fastholde børnefamilier i Klitmøller.

Det blev ofte nævnt som et af byens øverste prioriteter under de første workshops, samt under idéindkaldelsen.

Form og mulig placering

Formen er afhængig af de rammer, der skal skaffes, samt driftsmodellen (overbygning af de eksisterende tilbud, størrelse, organisationsform af tilbuddene). Det handler ikke kun om kvantitet, dvs. større institutioner og dermed flere kvadratmeter. Det handler lige så meget om forbedring af de nuværende fysiske rammer for skolen og børnehuset.

Hvis der i 2030 skal bo op til 1.500 indbyggere i Klitmøller, vil der være et pasnings- og undervisningsbehov for ca. 180 - 240 børn under 12 år. Der regnes dog ikke med, at alle bliver passet eller går i skole i Klitmøller. Det er vores skøn, at der vil mangle plads til pasning- og undervisning af ca. 60 børn fra et til tolv år.

For grundskolen ville behovet være to til tre yderligere klasselokaler, samt tilhørende faciliteter. Det svarer til ca. 300 m² samt tilhørende faciliteter og udearealer. For vuggestue og børnehave ville arealbehovet være ca. det dobbelte af i dag (dvs. ca. 850 m² bygning og 2.000 m² udearealer), for at opnå A-kvalitetsvurdering for ca. 80 børn.

Egnede placeringer er på arealet for den eksisterende friskole ved om- eller tilbygning. På grund af de trængte rammer bør det overvejes om enkelte faciliteter, eller en hel institution, skal flyttes, fx til arealet ved boldbanerne i sammenhæng med etablering af et kultur- og medborgerhus. Arealet på den anden side af åen vil være en oplagt alternativ placering. Placeringen tæt på de ca. 100 nye boliger, eksisterende skole og børnehus, samt mulige synergier med et kultur- og medborgerhus gør placeringen velegnet. En alternativ placering for en anden selvstændig børnehave ville være på arealet nord for Klitrosen ved Krovej. På grund af den begrænsede plads og det grønne område og naturen vest for Klitrosen ville der kun være tale om en mindre institution. Derfor, samt

på grund af afstand til faciliteterne ved Vangvej, er anbefalingen, at der arbejdes videre med de to førstnævnte placeringer.

Mulige placeringer udvidelse skole- og dagtilbud (første, anden og tredje prioritet).

Handlinger

- Udarbejdelse af en behovsanalyse for børnepasning og grundskole under antagelse af forskellige scenarier for byens udvikling og børnetal. Det skal ske i samarbejde mellem Thisted Kommunes Børne- og Familieforvaltning og Klitmøller Friskole og Børnehus.
- Afklaring af ønsker fra institutionerne og mulige modeller sammen med Thisted Kommune.
- Hvis der skal etableres yderligere byggeri på den sydlige side af åen ved boldbanerne (placering 2), så skal det rigtige plangrundlag sikres ved ændring af kommuneplanen og/eller udarbejdelse af ny lokalplan. Skole og børnehave kan integreres som en del af en evt. lokalplan til offentligt formål for et kultur- og medborgerhus.

Erhvervsudvikling

DNA **Mangfoldighed, Nærhed, Åbenhed.**
Indsatser **Kvalitet, Interaktion, Bosætning.**

Behov

Der er fire forskellige behov indenfor erhvervsudvikling.

For det første mangler der kontorpladser i byen. De to kontorfælleskaber har ventelister på deres faste pladser, og med den forventede tilflytning vil behovet øges. Yderligere tilbyder åbne kontorfælleskaber muligheden for besøgende at leje sig ind på dags- eller ugebasis og arbejde fra Klitmøller. Det muliggør et samspil mellem allerede etablerede virksomheder i Klitmøller på den ene side og udefrakommende erhvervsaktører på anden side, hvilket kan have positive effekter på bosætning og erhvervsudvikling. Med øget hjemmearbejde er målgruppen tiltagende.

Et andet behov er en revision af reglerne for serviceerhvervet i den vestlige del af Ørhagevej. Det eksisterende plangrundlag for store dele af Klitmøller er fra 1970'erne, hvor erhverv i byerne mest omfattede forarbejdning af ressourcer og dermed også potentielle gener for naboer. I dag er erhvervet i byerne overvejende serviceerhverv. Der skal fremover være klarere regler for erhvervstyper, krav og forudsætninger for etablering.

Som tredje behov skal der fortsat være mulighed for at bedrive det klassiske erhverv i byen, såsom håndværkervirksomheder eller mindre værksteder. Derfor bør erhvervsområdet ved Bolwigsvej bevares.

Yderligere skulle der som fjerde behov ses på detailhandelsregler for byen. Byen har i dag 1.150 indbyggere og dermed flere hundrede fastbo-

ende yderligere siden den sidste revision af detailhandelsreglerne. Det bør evalueres hvor og hvordan butikker kan indpasses i byen og om der er behov og kundegrundlag for at reviderer reglerne for størrelser og placering af dagligvarebutikker.

Prioritet

Et øget antal kontorpladser og revision af regler for serviceerhverv og mindre butikker er af større prioritet end en evt. større revision af detailhandelsregler og fastholdelse af håndværkerområdet ved Bolwigsvej. Det skyldes at der er mere pres på området, som i dag er blandet boliger og erhverv og butikker langs med Ørhagevej, hvor byggeaktiviteter ved Bolwigsvej i de sidste år har været begrænset.

Kontorpladser og serviceerhvervet i den vestlige del af Ørhage blev ofte nævnt som prioritet under de første workshops, samt under idéindkaldelsen.

Form og mulig placering

De forskellige typer af erhverv har forskellige areal- og indretningsbehov. For fx 25 kontorpladser regnes der med et arealbehov på ca. 300 m², hvis det kan integreres i eksisterende bygninger. Som selvstændigt byggeri, fx ved Ørhagevej, ville det svare til to parcelhuse dvs. et fodaftryk på ca. 1.500 m². For håndværkervirksomheder ca. 1.500 m² pr. enhed. For en udvidelse af den eksisterende dagligvarebutik regnes med en fodaftryk på ca. 500 m². For en selvstændig ny dagligvarebutik vil der skulle regnes med en fodaftryk på ca. 2.500 m².

Størrelser, beliggenhedskrav og evt. nabogener medfører, at der kun for kontorfælleskaber kommer flere egnede placeringer i betragtning. Det er enten i mindre enheder langs Ørhagevej eller andre af de gamle hovedveje (se på kort, A1). En anden oplagt placering kunne være ved boldbaner-

ne i sammenhæng med etablering af et kultur- og medborgerhus, hvor man kunne deles om fx møderums- eller værkstedsfaciliteter (A2). Alternativer kunne være ved Bolwigsvej i anden række (A3), eller i tilknytning til Nystrup (A4), hvis arealet kan bringes i spil.

Hvis en detaljeret detailhandelsanalyse kan pege på et behov for en yderligere dagligvarebutik, er den umiddelbart eneste oplagte placering ved Bolwigsvej i tilknytning til Ørhagevej pga. områdets erhvervskarakter og rummelighed (B). Det samme gælder for erhvervsvirksomheder (C). Andre serviceerhverv skulle forblive langs Ørhagevej og nogle meter ind i de tilstødende gamle hovedveje (D).

Placering af de forskellige erhverv (A – kontorfællesskaber, B – detailhandel, C – håndværker-område, D – Primære lokationer for serviceerhverv).

Handlinger

- Indarbejdelse af bestemmelser i en ny lokalplan for den vestlige del af Ørhageområdet med klare rammer for serviceerhverv (Thisted Kommune). Det kunne gøres i samarbejde med Borger- og Erhvervsforeningen, for at kortlægge de detaljerede behov af erhvervsdrivende.
- Undersøgelse af behov for udvidelse af dagligvaretilbuddet. Hvis der viser sig at være tilstrækkeligt behov, udarbejdelse af detailhandelsredegørelse og ændring af kommuneplanen (Thisted Kommune).
- Hvis kontorfaciliteter skulle kunne placeres ved boldbanerne, kan det integreres som en del af den evt. lokalplan for et kultur- og medborgerhus.

Boliger

DNA Indsatser

Mangfoldighed, Nærhed, Enkelthed.
Bosætning, Kvalitet, Bæredygtig udvikling, Balance
mellem bosætning og turisme, Eksperimenter.

Behov

Der blev kortlagt to forskellige boligbehov (udover boliger til ældre, se side 33). Det er ungeboliger og familieboliger, dvs. parcelhusboliger.

Pga. stigende huspriser og den øgede befolkning er det blevet svært at finde passende boliger med en rimelig husleje for unge, som er under uddannelse eller uden fast indkomst. Der blev/bliver i 2021 og 2022 opført 59 lejeboliger ved Vangvej. Det er ikke klart endnu, hvilken effekt disse har på efterspørgslen efter boliger. De 59 lejeboliger ligger dog på ca. 8.000 kr. månedlig husleje og er som fireværelseslejligheder mere målrette unge familier. Det udelukker selvfølgelig ikke, at de også anvendes som bofællesskaber. Der mangler dog fortsat et "brotilbud" for unge, som fx kommer fra HF Cold Hawaii og vil blive i området. Derfor kunne det også være et kollegielignende tilbud, hvor unge kunne leje sig ind. Det kan også være med til at binde potentielle tilflyttere til området, som først efter endt uddannelse vil flytte fuld tid til Thy.

Lejeboliger kan også være med til at øge efterspørgslen efter parcelhuse, hvis de bliver brugt som ankomststeder for unge, som senere beslutter at blive boende i byen og erhverve ejendom. Efterspørgslen efter parcelhuse er fortsat høj, og hvis der skal sikres et flow for skole og børnepasning i Klitmøller, skal det fortsat være muligt for til- og tilbageflytter at finde passende boliger.

I Cold Hawaii Masterplan 2.0 blev konceptet "den mindst mulige målgruppe" introduceret. Det er en passende tilgang for Klitmøller (og Thy) indenfor bosætning: Mens vi ikke vil udelukke nogen, kan Klitmøller noget andet end fx Thisted. Byen er især attraktiv for folk med en forkærlighed for kystnært friluftsliv. Det betyder, at byens tilbud skal opfylde de behov, de efterspørger. Det betyder, at også boligtilbuddet skal være målrettet denne gruppe og ikke alle målgrupper.

Prioritet

På grund af antallet af nye boliger og udstykninger kan allerede igangsatte projekter dække en stor del af behovet indenfor de næste 2-3 år. På sigt bør der dog overvejes, hvordan dette behov kan imødekommes, hvis der fortsat er stor efterspørgsel.

Bosætning blev hyppigt nævnt som prioritet under idéindkaldelsen, alle workshops og borgermødet.

Form og mulig placering

Ved ungeboliger blev der drøftet tre tilgange. Enten i form af et kollektiv i en større, ældre bygning. I mindre, fritstående bygninger (fx tiny houses) i modulær konstruktion, som tillader en midlertidig anvendelse eller tilpasning efter behov. Eller, som tredje variant, i tilknytning til boliger til ældre, som flergenerationsboligkoncept. Der antages et behov for ca. 15-20 boligenheder med et samlet fodaftrek af ca. 1.000 til 3.000 m² (alt efter formen og type af løsningen). De prioriterede placeringer er i området nord for Bolwigsvej (B1) eller ved Krovej ved siden af Klitrosen og i nærheden til HF Cold Hawaii (B2). Som alternativ placering kunne der arbejdes med området øst for Nystrup Camping, hvis det kan bringes i spil (B3, det er uvist, om arealet pga. naturbeskyttelse kan bebygges).

For at skabe familieboliger er der tre tilgange: For det første udstykning af yderligere parcelhusgrunde som supplement til de ca. 60-70 ubebyggede parcelhusgrunde, som er mulige efter gældende plangrundlag. Her regnes der med, at der kunne udstykkes yderligere 30 til 40 grunde, som dog ville omfatte en delvis inddragelse af grønne kiler. En mulig placering ville være med Bolwigsvej (A1) eller ved Ajs Mølls Vej, som ville dog medføre en delvis inddragelse af en af de grønne kiler (A2). Den grønne kiles funktion kunne sikres ved en grøn forbindelse mellem Vangsåvej og Vangvej.

Den anden tilgang er omlægning af enkelte sommerhusområder, fx ved Åstien, til helårsboligområder (byzone). Det anses dog for vanskeligt, da mindst $\frac{3}{4}$ af de berørte grundejere skal ønske en overførsel til byzone, og det kræver, at der næsten ingen andre byggegrunde er tilbage, som er udlagt til helårsbeboelse. Derudover kræver det en ansøgning til Bolig- og Planstyrelsen i forbindelse med et landsplandirektiv, som der kun kan søges om hvert fjerde år. Det er dermed ikke den mest oplagte løsning, og det vil være på bekostning af andel af sommerhuse.

Den tredje tilgang vil være, at indføre bopælspligt i Klitmøller (eller rettere i hele Thisted Kommune, hvorefter hele kommunen indirekte "undtages" fra bopælspligt – bortset fra Klitmøller). Det er administrationstungt og vil kræve en ændring af administrationspraksis på kommunalt plan. Ved en indførelse af bopælspligt vil eksisterende helårshuse kun kunne ændre anvendelse, og fremadrettet benyttes som fritidshuse, hvis der gives fleksboligtilladelse. Fleksboligtilladelser vil kunne gives i resten af kommunen, mens der ikke udstedes fleksboligtilladelser i Klitmøller. Dermed ville andelen af helårsboliger, som bruges til dette formål, holdes på nuværende niveau, og over en længere årrække vil andelen forøges (pt. ligger andelen på ca. 82 procent, med faldende tendens). Det anses dermed som en langsigtet tilgang med hovedformålet at holde antallet af helårsboliger på det nuværende niveau.

Mulige placering af de forskellige boligtilbud (A – parcelhuse, B – ungdomsboliger).

Handlinger

- Etablering af ungdomsboliger og nye udstykninger kræver interesse fra grundejerne. Det kan være nødvendigt at sikre det rigtige plangrundlag ved en ændring af kommuneplanen og/eller en lokalplan med inddragelse af byen.
- En evt. omlægning fra sommerhusområde til byzone med helårsboliger eller indførelse af bopælspligt kræver en politisk beslutning, dertil skal der afklares interesser og laves en konkret model for, hvordan dette kunne ske.

Overnatning og autocampere

DNA
Indsatser **Mangfoldighed, Åbenhed, Enkelthed.**
Kvalitet, Bæredygtig udvikling, Balance mellem
bosætning og turisme.

Behov

Overnatningstilbud i Klitmøller er pt. præget af ca. 800 fritidshuse og Nystrup Camping med 345 pladser. Derudover er der et mindre hotel, flere guesthouses og B & B's, samt en stigende andel udlejning af helårsboliger over Air BnB m.m. Tilbuddet af overnatningsmuligheder kan med fordel bredes ud ved at øge hotelkapacitet og mindre hytter som supplement til de mange sommerhuse.

I tråd med turismeudviklingsplanen fra 2020, er der et behov for højkvalitets-hotellovernatning, gunstige men gode overnatninger målrettet kyst- og naturinteresserede, og en bedre udnyttelse og styring af autocamper-turismen.

Behovet er ikke en rent kvantitativ øgning, men at kvaliteten indenfor overnatningen og oplevelsen øges. Det omfatter, at der tilføjes nogle overnatningstilbud til andre brugergrupper, så deres forbrug bidrager til lokal erhvervsudvikling og bedre faciliteter i byen. Derover handler det om at styre den lokale udvikling ved at tilbyde dem, som allerede kommer til Klitmøller, tilstrækkelige og ordnede faciliteter.

Der er til tider mange flere autocamperturister, end der er kapacitet til, og det ser ud til at fortsætte: Pt. vokser autocampermarkedet i Europa med ca. fem procent per år, og der registreres ca. 100.000 nye autocampere per år i Tyskland - hvilket vi især i Danmark kan komme til at mærke.

Samtidig opleves en efterspørgsel efter overnatningstilbud og oplevelser af en højere kvalitet.

Prioritet

Emnet turisme blev til tider højlydt diskuteret. Antal sommerhusbebyggelser er i de sidste seks år fordoblet i forhold til perioden før, og der bemærkes en stigende efterspørgsel efter større, sammenhængende overnatningsmuligheder. Holdningen til store sommerhuse (over 200m²) i Klitmøller er dog en ret entydig afvisning. Derfor blev der under de første to workshops peget på mulige placeringer for større overnatningsfaciliteter, som der kunne bakkes op om.

Der er i forvejen turismetilbud i Klitmøller, og da udvikling til turisme forudsætter at grundejere ønsker denne udvikling og at der er projektudviklere med interesse, er funktionerne ikke prioriteret højest.

Form og mulig placering

På grund af den begrænsede plads ved Ørhage, og da der ikke er et ønske om større sommerhuse samt på grund af de infrastrukturelle udfordringer blev egnede områder udpeget efter princippet, at større turismetilbud placeres i kanten af byen. Med større menes som udgangspunkt at der er mere end 15 overnatningsenheder. Det er i tråd med turismeudviklingsplanen fra 2020.

Den specifikke form er afhængig af de forskellige overnatningstyper. Projekter bør dog indpasses i landskabet og orientere sig mod den egnetypiske byggeskik. Det er centralt, da den primære målgruppe i Klitmøller er kyst- og naturinteresserede, som sætter pris på grøn og bæredygtig turisme og en autentisk oplevelse.

De store grunde i den nordlige ende af Krovej er en egnet placering for

Mulige placeringer af større (nye) overnatningsfaciliteter (med over 15 enheder).

høj kvalitetsovernatning, fx i form af et hotel (A1). Placeringen er egnet på grund af nærheden til Klitmøllers fineste badestrand og nationalparkens åbne vidder samt gode tilkørselsforhold over Splittergab. Ved passende vejindretning kunne en belastning af boligvejen Krovej mindskes. På en lignende måde kunne området øst for Nystrup Camping anvendes til samme formål (A2 - under forbehold, da det er uvist, om arealet pga. naturbeskyttelse kan bebygges).

Hvis området kunne komme i spil, kunne området også anvendes til en udvidelse og opgradering af Nystrup Camping ved at skaffe de nødvendige autocamperfaciliteter og den nævnte kapacitet indenfor gunstige men gode overnatninger målrettet kyst- og naturferieinteresserede, fx små hytter m.m. (B1 - under forbehold, da det er uvist, om arealet pga. naturbeskyttelse kan bebygges).

Et alternativ for autocamperovernatning eller mindre hytter til overnatning er arealet nord for Bolwigsvej, hvor der midlertidig kunne etableres de efterspurgte faciliteter (B2).

Som en alternativ tilgang til at etablere gunstige, men gode overnatninger målrettet kyst- og naturferieinteresserede, kunne der arbejdes med mindre hytter i de lukkede sommerhusområder (se mere på side 47 og frem). Da antallet vurderes til kun at være omkring 20 overnatningsenheder spredt over hele byen, vises de ikke på kortet her.

Handlinger

- Etablering af overnatningsenheder kræver interesse fra grundejerne og projektudviklere.
- Afklaring om muligheden for arealanvendelse til dette formål (A1, A2, B1), samt en vurdering og sikring af det rigtige plangrundlag ved ændring af kommuneplanrammer og/eller udarbejdelse af ny lokalplan med inddragelse af byen.
- Opgradering af trafikinfrastruktur, især stisystemer, for at knytte områderne bedre til resten af byen og mindske den medfølgende biltrafik.

Udendørs mødesteder

DNA
Indsatser **Mangfoldighed, Nærhed, Åbenhed.**
Interaktion, Eksperimenter, Balance mellem
bosætning og turisme.

Behov

Med fortætningen af Klitmøller og befolkningstilvæksten i de seneste år er behovet for nye udendørs mødesteder steget. I Helhedsplanen fra 2016 blev der allerede skitseret idéen om en naturlegeplads syd for Nystrup Camping ("Søhesten", tidligere "Den sibirisk legeplads"), og shared space ved Ørhage. Projekterne er ikke realiseret.

Naturlegepladsen er undersøgt i forhold til placering syd for Klitmøller i det gamle skydeterræn. Da området i dag er udpeget Natura 2000-område er placeringen ikke mulig, men alternative placeringer for en naturlegeplads eller lignende friluftsfaciliteter kan undersøges, eventuelt stadig i sammenhæng med parkerings- og toiletfaciliteter ved Trøjborg, såvel som de planlagte stier fra Sibirien igennem det gamle skydebaneterræn ved Trøjborg. Klitmøller har på trods af den høje antal fastboende og besøgende børn kun legepladsen ved skolen og Kalles Mark som legepladser.

Byrumsforbedringer, eller shared space, skal også ses i sammenhæng med løsninger af trafikudfordringer ved Ørhage. Ud fra et trafikalt synspunkt er shared space måske ikke den foretrukne løsning. Området er dog en af de vigtigste omdrejningspunkter for bylivet og spiller en særlig rolle både for fastboende og for besøgende. Derfor er det oplagt at overveje nyordning af Ørhageområdet, så området ikke domineres af hårde trafikanter og parkering, men udvikler sig hen mod et sted som er endnu mere rart at opholde sig i.

Der er arbejdet med et projekt for at etablere Museum for Skibningsbåden ved Landingspladsen, som dog også har tilknytning til området ved Splittergab historisk set. Et sådant projekt vil også kræve og profitere fra et sammenhængende byrum.

Prioritet

Mødesteder blev generelt ofte nævnt som prioritet under de første workshops, samt under idéindkaldelsen. Funtkionerne er prioriteret, dog ikke øverst. Da nærheden i byen ses under pres fra mange i byen, bliver offentlige mødesteder set som et muligt tiltag til at genskabe nærheden. Både byrumsforbedringer ved Ørhage og en ny naturlegeplads uden for

Illustration af Museum for Skibningsbåden (LOOP Architects).

byen er dele af Helhedsplanen fra 2016, Cold Hawaii Masterplan 2.0 fra 2019 og Turismeudviklingsplanen fra 2020.

Form og mulig placering

Muligheden for en naturlegeplads/ jungle-fitness-område (Søhesten) kan ikke placeres i det gamle skydeterræn, som først undersøgt. Derfor skal der undersøges nye mulige placeringer for friluftsfaciliteter uden for byen. En legeplads kunne fungere i sammenhæng med bl.a. planlagte motionsruter syd for Klitmøller og potentielt langs Vestkyststruten (se mere om stier på side 65). Det kunne eventuelt omfatte funktioner som bålhytte, shelters samt lege- og aktivitetsfaciliteter. Potentielle brugere er byens foreninger, skole og børnehus, såvel som vandre- og andre turister.

Byrumsforbedringer ved Ørhage omfatter en trafikal fredeliggørelse og byrumsforbedringer ved landingspladsen. Det kan gøres over en sammenhængende belægning, som ved Foreningsvej, og ved midlertidigt at trække en del af parkeringen ud af området. Dermed skabes et sted, hvor byen og dens gæster kan samles til arrangementer og aktiviteter. Andre udendørsmødesteder kunne etableres ved byens grønne områder eller vejkryds langs Ørhage, ved at sænke hastigheden.

Referencebilleder naturlegeplads fra Helhedsplanen 2016.

Mulige placeringer af (1) nyordning af byrummet ved Ørhage.

Handlinger

- Alternative placeringer for naturlegeplads og friluftsfaciliteter uden for byen skal undersøges.
- Hvis der findes en alternativ placeringen skal Klitmøller Borger- og Erhvervsforening i samarbejde med Thisted kommune og eventuel grundejer (fx Naturstyrelsen) finde en driftsmodel for vedligeholdelse, før en finansiering (fx over fonde) for etableringen sikres.
- Afklaring af nyordning af byrummet ved Landingspladsen i samarbejde mellem lokale foreninger og Thisted Kommune. Dette hænger sammen med at ordne de trafikale forhold og løse eller mindske parkeringsudfordringer langs Ørhagevej.

Klitmøllers bydele

Efter analyser af landskabet, byrum, socioøkonomisk data og mere er byen inddelt i fem overordnede bydele efter deres karakter (se introduktionen – Klitmøller status quo). Bydel betyder ikke, at de eksisterende områder i byen skal have nye navne. Inddelingen skal hjælpe med at formulere, hvordan byens DNA afspejler sig forskellige steder i Klitmøller. Det indikerer, hvilke funktioner der er oplagte at placere hvor, hvad der bør sikres og bevares i de enkelte områder, og hvor der muligvis er potentiale for en ny retning for bydelens udvikling – i overensstemmelse med byens DNA. Det handler altså om byens overordnede disposition.

I en klassisk dispositionsplan, som den fra 1973, vil man inddele byen efter anvendelser og funktioner. Det gøres tit ved at "lægge nye arealer ud", som kan anvendes til bestemte formål. Det gøres ikke her, da byen inden for sine naturlige grænser stort set allerede er fordelt og udlagt til forskellige formål. Det handler i de kommende år om at sikre det eksisterende, enkelte funktionstilføjelser ved huludfyldning eller nyordning, og at skabe en bedre sammenhæng i byen.

Her hjælper karakteriseringen af bydele. I Klitmøller findes der i mange bydele en blanding af funktioner, ligesom i landsbyerne, der ligesom Klitmøller har udviklet sig i løbet af mange år. Undtaget ophobningen af flere helårsfunktioner i Klitmøller Øst er der en flydende overgang mellem fritids-, helårs- og erhvervsfunktioner. Det er en af Klitmøllers mange kvaliteter, og det skal styrkes i årene fremover.

De fem bydele er beskrevet her til højre og vist på kortet på side 48.

Ørhage – Vestermøllevej

"Det oprindelige Klitmøller" langs de gamle hovedstrøg.

Boligområder i anden række

Helårsboligområder med nyere huse, overvejende opført i de sidste 50 år.

Klitmøller Øst

Området mellem Vangvej, Ørhagevej og Kystvejen udgør et stort udviklingspotentiale for helårsfunktioner i byen.

Åbne sommerhusområder

Mindre sommerhuse, som er indstrøet i det åbne klitlandskab.

Lukkede sommerhusområder

Tit beliggende i skov eller på store grunde, som ikke kan ses fra vejene eller tilstødende områder pga. vegetation.

Friarealer

Ikke en egentlig bydel, men de øst-vest gående grønninger eller "kiler" er ligeledes en del af byens struktur.

De skraverede områder angiver enten potentialeområder eller "restområder", som ikke kan eller er svære at anvende.

Langs Ørhagevej og Vestermøllevej

Området omfatter det "oprindelige Klitmøller" langs de gamle hovedstrøg. Det er Ørhageområdet, samt husene i første række langs Ørhagevej, Vestermøllevej og nogle hundrede meter ind i sidegaderne Krovej, Vangvej, Vangsåvej, Tolderstien og Bavnbak. Her findes byens ældste huse, som blev opført omkring 1900-tallet.

Anvendelser og funktioner

I dag er området præget af helårsbeboelse, hvoraf en del dog anvendes som fritidshuse og mindre kontor- og erhvervsenheder overvejende i tilknytning til boliger. Erhvervslokaler ligger tit i sekundære bygninger eller tidligere garager og virker dermed mindre synlige i gadebilledet. Mod Ørhage er andelen af turismerelateret erhverv, guesthouses og caféer m.m. tiltagende, imens den østlige del af Ørhagevej trods enkelte håndværksvirksomheder og dagligvarebutik overvejende bærer præg af et boligkvarter. I området ved landingspladsen nord for Ørhagevej findes diverse offentlige funktioner, som mindre forsamlings- (Æ Redningshus) og foreningshuse (Hummerhuset, KLF66).

Denne disposition anbefales også fremover. På grund af få arealer ser vi kun en begrænset mulighed for boligbyggeri og yderligere turismeudvikling i tilknytning til eksisterende bygninger eller som erstatning for ikke bevaringsværdige bygninger ved Ørhage. Byrummet omkring Ørhage kræver dog en nyordning mht. opholdssteder og den hårde trafik. I Helhedsplanen og byfornyelsesprogram fra 2016, samt turismeudviklingsplanen blev muligheden for shared space vest for Niels Juel diskuteret. Vi mener fortsat, at en forbedring af byrummet er relevant. Det kræver en yderligere detaljering, ordning de trafikale forhold og at løse eller mindske parkeringsudfordringer langs Ørhagevej.

Principper for byudvikling langs hovedvejene

Den lokale byggeskik (bygningsform, størrelse, materiale og formgivning) bevares ved eksisterende og nybyggeri.

Erhverv og butikker må som udgangspunkt kun indrettes i tilknytning til boliger.

Erhvervsenheder i første række tilpasses gadebilledet.

Klitlandskabet og klittoppe friholdes for bebyggelse.

Overordnet skal der langs hovedvejene fortsat være et helårsboligområde med forskellige erhverv i tilknytning til boliger. At erhverv som udgangspunkt skal ligge i tilknytning til en bolig, kan fraviges i enkelte tilfælde for at fastholde bymidtens funktioner, dog bør der fastholdes helårsbeboelsesfunktion langs hovedvejene.

Bebyggelse og landskab

Området er identitetsdannende for hele byen og for at sikre dette fremadrettet er det vigtigt at det bevares i det nuværende formsprog og anvendelse. Især langs Ørhagevej, mellem Bavnbak og Vangsåvej, ved den nordlige del af Ørhage og ved Vestertermøllevej har husene i store træk stadig karakter af det oprindelige fiskerleje. Det er i mindre grad de enkelte bygninger i sig selv, som er bevaringsværdige, men deres samspil som bebyggede helheder, som samlet set udgør et kulturmiljø med Klitmøllers unikke historie.

Især i den vestlige ende af Ørhagevej skal der tages hensyn til de markante klitformationer såvel som klitlandskabet og naturværdier generelt. Grundlæggende anbefaler vi nogle klare retningslinjer for bevaring af den egnstypiske byggeskik (ét plan og udnyttet tagetage, saddeltag, samme materiale- og farvevalg), samt at nybyggeri tilpasses det eksisterende formsprog. For at bevare byens præg som landsby, bør erhvervsbyggeri tilpasses det eksisterende gadebillede.

Handlinger

Vi anbefaler, at der arbejdes med en eller flere bevarende lokalplaner for området, som dog også giver mulighed for en udvikling mht. de ovennævnte præmisser: Med få undtagelser må der kun drives butik eller erhverv i tilknytning til helårsboliger, og der skal helt konkret sættes retningslinjer for detailhandel i området. Det bør bl.a. være et fokus ved erhverv, at de tilstrækkelige parkeringsbehov kan dækkes.

Den eksisterende byggeskik skal bevares, og der skal stilles krav til nybyggeri. Det skal sikre, at Klitmøller opleves som en mangfoldig landsby, der har formået at transformere sig flere gange, men hvor dens tradition som fiskerleje stadig er en del byens fundament.

Fra landingspladsen ved Ørhage ned langs Ørhagevej.

Boligområder i anden række

Områderne er primært boligområder i anden række til hovedvejene. Parcelhuse blev opført i de sidste 50 år efter principperne af dispositionsplanen fra 1973 med kun få afvigelser. Flere rækkehusbyggerier blev opført efter særskilte lokalplaner for at imødekomme behov efter almene- og lejeboliger (fx ved Møllebakken, Oddersvej, Krovej eller Vangvej).

Anvendelser og funktioner

Områderne anvendes primært til helårsboliger, selvom en del af husene bliver brugt som fritidshuse. Jo nyere huse, i desto mindre grad falder de ind i den traditionelle og stedstypiske byggeskik (undtagelser er fx Strandfogedvej). Områderne er dermed mindre identitetsdannende. Med plejehjemmet Klitrosen findes der også en offentlig funktion i områderne.

I 2021 blev der opført 59 lejeboliger ved Vangvej, og der er givet mulighed til at opføre 33 parcelhuse ved Stågbak-Tuerbak, Peder Hausgaards Vej og Sandskudevej. Dertil planlægges der for ti etageboliger i "Stalden" ved Vangvej og der er ca. 25 spredtliggende grunde, som kunne bebygges indenfor gældende plangrundlag. Det betyder, at områderne forbliver boligområder. Derfor bør fokus ligge på bevaring af helårsboligfunktion og byggestilen.

Bebyggelse og landskab

Landskabet er blandet og i store dele tidligere dyrket jord, derfor er bevaring af større landskabstræk kun i enkelte dele noget, der skal tages større hensyn til (fx ved Stågbak-Tuerbak eller området syd for Michel Wester, som er præget af større klitformationer).

I anden række, med afstand fra Ørhagevej, kan der især i "Østbyen" stadig findes nogle nedlagte landbrugsgårde, som i dag primært anvendes til

beboelse og bryder parcelhuskvarterets præg. Her kunne der ved ombygninger også indtænkes nogle andre boformer, såsom flergenerationsboliger m.m.

Handlinger

Med lokalplanen for Stågbak-Tuerbak er der givet lov til at fravige byggeskikken, som er præget af de klimatiske forhold. Vi anbefaler, at der fremover igen tages større hensyn til den egnstypiske byggeskik (ét plan med udnyttet tagetage, saddeltag, farve- og materialevalg som i den vestlige del af Ørhagevej), dog mindre restriktiv end langs hovedvejene. Strandfogedvej er et eksempel, hvordan det kan gøres i moderne arkitektur.

Principper for byudvikling i boligområder i anden række

Fastholde og styrke helårsboligfunktion.

Nybyggeri bør tage afsæt i den lokale byggeskik, dog med åbenhed overfor nye boformer m.m.

Klitmøller Øst

Området mellem Vangvej, Ørhagevej og Kystvejen udgør et stort potentiale for at placere de funktioner, der er peget på et behov for, for at følge med Klitmøllers udvikling. Her finder man nogle af de sidste arealer indenfor bygrænserne, som kan udvikles, uden at der inddrages større åbne arealer længere mod vest.

Anvendelser og funktioner

Med børnehuset, skolen, kirken, idrætsanlægget og ikke langt fra Klitrosen er byens institutioner overvejende placeret her. Klitmøllers sociale infrastruktur, og det eneste rene erhvervsområde, gør Klitmøller Øst til et vigtigt omdrejningspunkt for hverdagslivet i byen. Yderligere rummer området en del helårshuse.

Denne funktionsblanding kunne styrkes yderligere. Oplagte arealer er området omkring skolen med boldbanerne, og området mellem Kystvejen, Bolwigsvej og Ørhagevej. Området ved skolen og boldbanerne kunne på grund af dets størrelse og beliggenhed rumme nogle af de fra side 33 til 37 beskrevne offentlige funktioner. Området nord for Bolwigsvej bør fortsat rumme mulighed til at etablere erhvervsvirksomheder såvel som forskellige boligtyper (ungdomsboliger, boliger til ældre og parcelhuse m.m.).

Tidligere har en byggelinje forhindret bebyggelsen op til Kystvejen. Byggelinjen er dog ikke længere aktuel. Der er derfor øvrige områder som ville kunne bringes i spil til bebyggelse. I dette tilfælde kunne der også overvejes storparceller.

Bebyggelse og landskab

Ved boldbanerne skal der tages hensyn til klitlandskabet. Landskabet

Principper for byudvikling i Klitmøller Øst

Fastholde og styrke helårsboligfunktion.

Nybyggeri bør tage afsæt i den lokale byggeskik, dog med åbenhed overfor nye boformer m.m.

ved Bolwigsvej er tidligere dyrket jord, derfor skal der ikke tages større hensyn til bevaring af større landskabstræk. Husene langs Ørhagevej bør orientere sig ved den eksisterende byggestil, mens for den bagvedliggende bebyggelse er også andre eller eksperimenterede bebyggelsesformer muligt. Bebyggelsen kan rykkes tættere op ad kystvejen, end det er tilfældet i dag.

Handlinger

For lokalisering af nye funktioner og anvendelser er det nødvendigt at afklare mulighederne med de konkrete grundejere.

Konkrete projekter, nye anvendelser og funktioner kan forudsætte planlægning. Læs mere fra side 32 til 45 under funktioner.

Åbne sommerhusområder

De åbne sommerhusområder betegner de dele af Klitmøller, der er kendetegnet ved mindre sommerhuse, som er spredt fordelt og tilpasset det åbne klitlandskab. De udgør den største del af fritidsområder i Klitmøller. Afsnittet her deles i to: sommerhusområder og potentialeområderne i den nordlige ende af Krovej.

Anvendelser og funktioner

Sommerhusområder

I områderne findes overvejende sommerhuse. Der er ca. 30 udmatrikulerede og privatejede sommerhusgrunde tilbage, som kunne bebygges. Derudover to større grunde i den nordlige ende af Krovej, som i dag kunne udnyttes til sommerhuse inden for det gældende plangrundlag. Her kunne der dog også etableres andre overnatningsformer.

Generelt anbefales det ikke at fortætte de eksisterende sommerhusområder fx med større sommerhuse, da en øget bygningsmasse vil mindske områdernes særlige karakter samt yderligere belaste naturen.

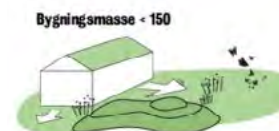
Krovej

På de store grunde i den nordlige ende af Krovej ud mod Vesterhavet er der mulighed for at skabe en anden type af overnatninger end de klassiske sommerhuse fx i form af et hotel. Placeringen på kanten af Klitmøller er egnet på grund af nærheden til Klitmøllers fineste badestrand og nationalparkens åbne vidder samt gode tilkørselsforhold. Det fører til, at centrale områder i byen omkring Ørhage ikke belastes yderligere med trafik, og udviklingen spredes. Området øst for Splittergab er kortlagt klithede og grå/grøn klit, derfor bør det overvejes, om området bør udvikles, hvis det overhovedet er muligt.

Principper for udvikling i åbne sommerhusområder

Placering af huse inde i landskabet, friholdelse af klittoppe.

Sikring af klitlandskabet som karakterdannende element i området ved at begrænse bygningsmasse.

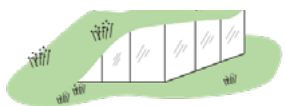
Bebyggelse og landskab

Sommerhusområder

Bebyggelsen er placeret omkring klittoppe, så landskabet dominerer karakteren af områderne, og ikke bebyggelsen. I meget kuperet terræn fører det til, at husene virker tilfældigt placeret i landskabet.

Denne type sommerhusområde udgør den største del af byens sommerhusområder, og de findes især nordvest for Krovej og omkring Bavnbak. Dette karakteristiske område er identitetsdannende for Klitmøller og formsproget og anvendelserne bør derfor også sikres fremadrettet. Da vi ser landskabet som dominerende element, er det landskabet, som der skal tages mest hensyn til. Det kan gøres ved at fastsætte konkrete regler for eksempelvis den maksimale husstørrelse, beplantning af haver m.m.

Principper for udvikling i den nordlige del af Krovej

Placering af bygninger i landskabet, så de indpasser sig ved lav højde, stedstypisk arkitektur eller nedsækning i terræn.

Sikring af klitlandskabet som karakterdannende element i området.

De to grunde i den nordlige del af Krovej, samt grunden øst for Splittergab.

Dermed sikres de åbne sommerhusområder i deres nuværende meget enkle form, uden yderligere fortætning. Oplevelsen af at være i Klitmøller og dens landskab dominerer, i stedet for en oplevelse af at være i et byområde.

Krovej

Området nord for Krovej er et meget værdifuldt naturområde. Derfor skal en udvikling op ad naturområdet udmærke sig ved indpasning af byggeriet i landskabet og tilpasning til den egnstypiske byggeskik.

Handlinger

Sommerhusområder

Ved fornyelse af lokalplaner sikres begrænsning af den totale bygningsmasse pr. grund til 150 m² i maksimalt ét plan, med bestemmelser om at grundene skal være indrettet som naturgrunde og ikke som parcelhushaver. Derudover skal der også her udpeges klitformationer, som ikke må bebygges.

Krovej

Udvikling af områderne ved Krovej til andet end sommerhusbebyggelse vil forudsætte forudsætte planlægning i form af ændring af kommuneplanen og/eller udarbejdelse af ny lokalplan. Planlægningen kan sikre tilpasning af bebyggelse til det omkringliggende landskab og bebyggelse. Udvikling af ejendommene forudsætter at mulighederne afklares med de konkrete grundejere.

Lukkede sommerhusområder

De lukkede sommerhusområder betegner arealer, der er beliggende i skov eller på store grunde, som ikke kan ses fra vejene eller omkringliggende områder på grund af vegetationen. Dertil hører også Nystrup Camping.

Anvendelser og funktioner

I områderne findes overvejende sommerhuse. Der er ca. 30 udmatrikulerede, privatejede sommerhusgrunde tilbage, som kunne bebygges. Der kan ikke udlægges eller udstykkes yderligere arealer. Nystrup Camping er udlagt til 345 overnatningsenheder og er fuld udbygget.

Området øst for Nystrup kunne muligvis anvendes til en udvidelse af campingpladsen, til autocamperparkering eller andre overnatningsformer såsom mindre hytter, koncepter til midlertidige anvendelser eller langtidsleje. Der kunne maksimalt etableres 150 overnatningsenheder. Da området er registreret som beskyttet natur (eng) og ikke ligger i byzone, er det uvist, om det kan realiseres (se mere på side 43).

Bebyggelse og landskab

Bebyggelsen træder i baggrunden på grund af vegetationen, og Ørhaageområdet og havet føles langt væk, hvilket er en af områdernes store kvaliteter. På grund af den lukkede karakter, hvor kun det enkelte hus og vegetationen tæller, er der et potentiale for en let fortætning. Her kunne der etableres nogle mindre enheder (fx tiny houses) eller andre overnatningsmuligheder i samme stil uden at gå på kompromis med områdernes karakter.

At begrænse sommerhusstørrelse og give mulighed for mindre enheder ville føre nogle sommerhusområder tilbage til den tankegang, som

Principper for udvikling i de lukkede sommerhusområder

Lav bebyggelse, så husene "forsvinder i landskabet og vegetation.

Mulighed for flere mindre bygninger pr. grund eller på mindre grunde.

sommerhusområderne er opstået fra: mindre feriehytter i naturen. Efter vores skøn kunne man tilføje Klitmøller omkring ca. 20 yderligere overnatningsenheder frem mod 2030, uden at landskabets karakter ændres mærkbart. Det kunne være med til at "lette trykket" på udlejningsmarkedet for ferieovernatninger og tilføje en ny kvalitet til byen.

Handlinger

Ved fornyelse af lokalplaner sikres begrænsning af bygningsmassen, bygningshøjde til maksimalt ét plan, samt hensyn til klitlandskabet.

Friarealer

Klitmøller er en unik kombination af byliv og natur. Af fællesskaber, aktiviteter og virkestrang – og enkelthed, ro og fordybelse. Det er en balance, der fortsat skal sikres, og der skal derfor værnes om naturen, ikke kun rundt om byen, men også i byen. De grønne strukturer, som dispositionsplanen fra 1973 har udlagt, er stadigvæk *"nogenlunde friholdt [...] for bebyggelse"* (citater fra dispositionsplan 1973). Det gælder på samme måde i dag.

Enkelte steder er dele af "grønningerne" eller de "grønne kiler" blevet inddraget til bebyggelse. Men i deres funktion som grønne forbindelser mellem havet og klitlandskabet mod vest med skovområderne mod øst, er netværket af de øst-vestgående grønninger og andre friarealer (fx legepladsen ved Kalles Mark, skovområder syd for Spanggårdsvej, Kirkegården og Ørhagefredningen) stadig i store træk bestående som kortlagt for knap 50 år siden.

Fremtidige grønne strukturer

Netværket af grønne forbindelser skal bevares, udvikles eller forbedres, bl.a. ved at undgå at de grønne arealer inddrages fuldstændig til bebyggelse. Arealerne har været udlagt efter landskabelige overvejelser eller af hensyn til rekreativ anvendelse. I dag er hensyn til biodiversitet eller klimatilpasning en højere prioritet end det var i 1973. Især ift. håndtering af regnvand og højtstående grundvand er de grønne friarealer en mulighed for at klimasikre Klitmøller. Det bør indtænkes som funktion i friarealerne.

Hvis dele af de grønne kiler inddrages, skal der som minimum tages højde for kilens naturværdi - jo højere naturværdi, desto mindre indgreb bør der tillades. Samtidig bør der ved lokalplanlægning fastsættes arealer eller en gennemsnitlig minimumsbredde for hvert friareal, der ikke bør bebygges, disse regler bør fastsættes på baggrund af hvilke formål, funktioner og hensyn som friarealet skal rumme. Den opdaterede helheds-

plan fastsætter ikke i sig selv en konkret minimumsbredde, da det bør være en konkret vurdering i de enkelte tilfælde, hvordan principperne for friarealer i Klitmøller bedst muligt varetages på den konkrete placering. Eksempelvis kan en gennemsnitlig minimumsbredde på 20-25 m være tilstrækkeligt for nogle arealer, mens der i andre tilfælde kan være andre krav til friarealer, under hensyntagen til kilens funktion, naturinteresser og eksempelvis klimatilpasning.

En oversigt over friarealer og grønne forbindelser kan ses på side 13.

Principper for friarealer i Klitmøller

Funktionerne af de overordnede grønne forbindelser bevares eller udvikles.

Klitlandskabet og klittoppe friholdes for bebyggelse for at sikre tilstrækkelige spredningskorridorer for plante- og dyrelivet.

Ved inddragelse af areal til enkelte grunde skal der sikres et tilstrækkeligt bredt friareal, som ikke inddrages til bebyggelse.

An aerial photograph of a residential area. On the left, a paved road runs vertically. To its right are several houses with various roof colors (grey, brown, red). A winding stream flows through a grassy field in the center-right. In the background, there's a larger building with a grey roof and a parking lot. The overall scene is a mix of built-up areas and natural green spaces.

Part fire: Mobilitet

Hvilke tilpasninger af infrastrukturen skal der foretages for at øge trafiksikkerheden hele året rundt og ordne trafikforholdene om sommeren?

Vejløsninger

Klitmøllers nuværende vej- og stinet blev overordnet fastlagt i Dispositionsplanen fra 1973. I planen blev der udlagt areal til en byudvikling for op til 1.000 fastboende, og en del sommerhuse. Byen blev dog bebygget tættere, og den generelle turismeudvikling gik stærkere end antaget. Allerede i slutningen af 1980'erne blev der søgt efter løsninger for parkering i sommermånederne. Det er vores udgangspunkt.

Med hjælp fra en trafik konsulent, er der blevet udarbejdet realistiske løsninger, for de største trafikudfordringer i Klitmøller i dag. Det er løsninger, som også vil fungere, når byen vokser. Der er sat fokus på løsninger, som kan gennemføres uden at trafikinfrastrukturen fuldstændig vendes på hoved. De tidligere forslag, fra "den blå model" (1989), over Helhedsplanens (2016) til turismeudviklingsplanens tilgang (2020), er fundamentet for de foreslåede løsninger.

De største trafikudfordringer er:

- Trafiksikkerheden, som især for skolebørn og bløde trafikanter er en helårsudfordring.
- Sommertrafikken, som er periodisk og er opdelt i parkeringsudfordringer og trafikflow.

En anden udfordring som også opleves i Klitmøller er manglen på kollektiv trafik. Som bl.a. også kan kobles til manglen på parkeringspladser. Den kollektive trafik løses ikke med denne helhedsplan, som på de kommende sider fokuserer på fysiske infrastrukturanlægsprojekter, der kan bidrage til trafiksikkerhed og at tage hånd om sommertrafikken.

Ingen behov for nye veje

Det eksisterende vejnet i Klitmøller, kan håndtere den trafikmængde, som

borgerne og besøgende generede i 2021. Dermed er præmissen for nutidens udfordringer ikke nye veje, men en tilpasning af eksisterende, for at forbedre trafiksikkerhed og trafikflow om sommeren. Sommerparkering ved Ørhage kræver en samlet tilgang på byniveau, da det ikke er muligt at skaffe mere offentlig parkering i området på grund af fredninger. Med afsæt i Helhedsplanens hovedgreb for bystrukturen er der udarbejdet en tæthedsmodel for Klitmøller ved maksimal bebyggelse. Med baggrund i modellen blev den fremtidige trafikmængde estimeret. (se bilag). Analysen viser, at den forventede sommertrafik stiger med 33 %. Kort sagt er stigningen i trafikmængden, som følge af byudviklingen, af mindre betydning for trafikafviklingen i byen. Således vil de foreslåede løsninger kunne håndtere den ekstra trafik.

De enkelte løsninger inkl. anlægsoverslag kan ses i bilag. På de følgende sider bliver de mulige løsninger overordnet beskrevet.

Sommertrafikken ved Ørhagevej og parkeringsudfordringer ved Trøjborg.

Den vestlige Ørhagevej

I sommerferierne opleves der store udfordringer i den vestlige del af Ørhagevej. Næsten alt offentlig parkering i centrum af Klitmøller er koncentreret ved Ørhage, som ender ved Hummerhuset som blind vej. Den smalle kørebane og manglende vendemuligheder gør, at trafikflowet standses ved parkering på begge sider langs Ørhagevejen (når de offentlige parkeringspladser ved Ørhage er optaget). Yderligere gør den delvise parkering på fortovet, forholdene for de bløde trafikanter mere utryg. Yderligere gør den delvise parkering på fortovet forholdene for de bløde trafikanter mere utryg.

Hovedgreb

Det er på grund af fredninger m.m. ikke muligt at etablere en omkørsel fra Ørhage tilbage til krydset ved Bavnbak. Med den smalle kørebane ved Ørhage kan en udbygning af parkeringsfaciliteter heller ikke anbefales. Ligeledes skal trafikflowet langs Ørhagevejen sikres, og parkering langs den vestlige Ørhagevej skal ikke udbygges, men begrænses. I tilknytning kan det undersøges, om det er muligt at etablere lokal hastighedsnedsættelse på delstrækninger.

Derfor foreslås det, at den vestlige Ørhagevej omdannes til en bygade, ved at begrænse parkering og sikre forholdene for de bløde trafikanter. I denne sammenhæng skal krydsene ved Vangsåvej og Bavnbak ombygges. Yderligere skal søgetrafikken fra Niels Juel til Hummerhuset mindskes, ved bedre parkeringshenvisning allerede fra Kystvejen. Der kan overvejes betalingsparkering ved Ørhage, som ville medføre en større udskiftning, og dermed en bedre udnyttelse af parkeringspladser til dagsturister. Den bortfaldende parkering skal flyttes til yderkanten af byen (se side 63-64).

Omdannelse af den vestlige Ørhagevej til bygade

Principskitse vestlige Ørhagevej: Hævede fortove, enkelte P-båser på sydsiden og indsnævringer på nordsiden.

Der etableres høje kantsten til fortove på begge sider af vejen. Samtidig indrettes der enkelte P-båse på sydsiden, imens parkering på nordsiden ikke længere er tilladt. Dermed sikres trafikflowet, da mens hastigheden indirekte dæmpes til under 50 km/t, da vejen vil fremstå smallere. Yderligere forhindres, at der parkeres på fortovet. Denne nyordning vil indskrænke pladsen til den

hårde trafik og gøre det tydeligt, at trafikken sker på de bløde trafikanter præmisser, uden at gå på kompromis med trafikflowet. Som sidegevinst bliver byrummet i Klitmøllers hovedgade mere attraktiv.

Ombygning krydset ved Bavnbak

For at øge trafiksikkerheden ved krydset til Bavnbak foreslås, at krydset ombygges. Der skal etableres en fællessti på østsiden af Bavnbak, hele vejen ned til Trøjborgvej, som kræver, at kørebanen forskydes mod vest. Dermed forbedres oversigtforholdene, og bygaden ved Ørhagevej knyttes til den ny fællessti. Løsningen kan forudsætte erhvervelse af privat jord.

Principskitse krydset ved Bavnbak.

Nyordning af trafikken ved Ørhage

Den eksisterende rundkørsel flyttes, så trafikken naturligt kører rundt i rundkørslen og ledes tilbage ad Ørhagevej. Sammen med et parkerings-henvisningssystem mindskes mængden af bilister, som kører helt til Hummerhuset, når alle af de 55 offentlige parkeringspladser er optaget (se side 63-64). Dermed kan Ørhage afskæres fra søgetrafikken, uden at parkeringsfunktionen, i første omgang, begrænses. Yderligere kunne der i området nord-øst for Ørhagevej (gen)indføres betalingsparkering. Desuden bør busholdepladsen flyttes i den sammenhæng.

Principskitse rundkørsel ved Ørhage.

På længere sigt kunne Ørhagevej vest for rundkørslen, blive til en gågade med kørselsret. Langsigtet, når der er fundet en erstatning for en del af parkering ved Ørhage, kunne de igangsatte byrumsforbedringer videreføres, ved at etablere en ens belægning fra Foreningsvejen til Ørhagevej, som skitseret i Byfornyelsesprogrammet fra 2016 eller i turismeudviklingsplanen fra 2020.

Ombygning krydset ved Vangsåvej

I forbindelse med ombygning af den vestlige Ørhagevej til bygade, kan krydset Ørhagevej / Vangsåvej / Vestermøllevej tilpasses for at øge trafiksikkerheden.

Principskitse krydset ved Vangsåvej.

Der foreslås, at der skabes et klart, hævet fortov, og Vestermøllevej tilsluttes som en overkørsel. Den hævede flade på kørebanen fjernes, da den lader krydset virke større og dermed ikke sænker hastigheden. Ligeledes skal en krydsning af Ny Foreningsvej over Ørhagevej indtænkes i krydsningsdesignet.

Der arbejdes med en anden belægningstype, som understøtter visionen om en gågade med kørselsret i fremtiden.

Bavnbak

I sommerferierne opleves der en del udfordringer i den nordlige del af Bavnbak, da vejen bliver brugt til parkering, når Ørhageområdet er fyldt. Kørebanen er forholdsvis smal, og der er intet fortov eller sti ved siden af vejen. Bavnbak er hovedforbindelsen fra Trøjborg og Nystrup Camping til byen, og der forventes en stigning i sommertrafikken frem mod 2030. Det gør færdsel her utrygt, især for de bløde trafikanter. Samtidig mangler der en befæstet stiforbindelse fra parkeringspladsen ved Trøjborg til Ørhage, som ikke kan anlægges vest for Bavnbak pga. Ørhagefredningen.

Hovedgreb

For at gøre det mere sikkert for de bløde trafikanter, foreslås en udvidelse af Bavnbak med en befæstet sti. Derudover skal parkering ordnes, ved at adskille parkerede biler fra de bløde trafikanter. Indgrebene i den bestående vej holdes minimale. Stien langs Bavnbak er alternativet til en befæstet "Sibirien-forbindelse", som blev foreslået i Helhedsplanen fra 2016.

Fællessti langs Bavnbak

Der etableres dobbeltrettet fællessti i østsiden af Bavnbak. Stien er tre meter bred og er for gående og cyklister. Kørebanen udvides ikke, da det kunne øge hastigheden. Enkelte steder kan det være nødvendigt at tilpasse vejen, da matrikelskellets afstand fra vejkanterne varierer.

Da en forbindelse til Sibirien, og dermed en trafiksikker og befæstet nord-syd forbindelse fra Ørhage til Trøjborg, for nuværende ikke kan etableres, er det en realistisk og alternativ stiforbindelse, til at knytte de opgraderede parkeringspladser ved Trøjborg til Ørhageområdet (se side 63). Hvis en løsning af parkeringsudfordringer ved Ørhage skulle kunne opnås, er op-

gradering af Bavnbak, som forbindelse til parkeringsmuligheder udenfor Ørhageområdet, et nøgleprojekt. Stien skulle anlægges hele vejen langs Bavnbak. Dermed kunne også den, i Cold Hawaii Masterplan 2.0, skitserede omlægning af Vestkystruten og turcykelruten via Bavnbak omsættes.

Det kræver en tydelig skiltning fra Trøjborg til Landingspladsen, samt formidling via hjemmesider til turister.

Principskitse udbygning af Bavnbak med fællessti mod øst og mulighed for parkering mod vest.

Parkering langs Bavnbak

På siden af fællesstien er parkering fremover ikke tilladt. Der etableres ikke parkeringsbane, da det får vejen til at se bredere ud med øget hastighed til følge. Der vil derimod være mulighed for parkering i rabatten i vestsiden af vejen. Denne ordning af parkeringsforholdene forhindrer en blokering af den nye fællessti langs Bavnbak, og kan være med til at aflaste Ørhageområdet.

Vangvej og den østlige Ørhagevej

De sidste års byggeri i den østlige del af byen har ændret trafiksituationen. Især Vangvej er ved at ændre karakter. Her ligger også skolen, børnehushus og byens idrætsanlæg. Og her er oplagte placeringer for kultur- og medborgerhus, boliger til ældre og andre funktioner. Sammen med det stigende børneantal er en af byens prioriteter, at trafiksikkerheden for de bløde trafikanter på skolevejene, og generelt i byen, forbedres. Skolevejsundersøgelsen fra oktober 2021 har vist, at på trods af, at mange børn nu bruger Ny Foreningsvej, er de utrygge lokaliteter ved Vangvej og Ørhagevej uændret i forhold til 2018.

Hovedgreb

Forhold for de bløde trafikanter kan forbedres ved at etablere fortov ved Vangvej og Ørhagevej på den sydøstlige side. Samtidig skal hastigheden sænkes ved Vangvej og en sikker krydsning syd for Klitmøller Å ved Ny Foreningsvej skal etableres. Yderligere skal krydset Ørhagevej / Krovej / Vangvej tilpasses, så der er plads til de bløde trafikanter.

Vangvej

På den 200 m lange strækning mellem Klitmøller Å og Michael Wester bygges der fra 2020 til 2022 ca. nye 75 boliger. Der er mulighed for, at det i alt bliver til 100 boliger i området. Vejen kan bære den let øgede trafik, men der er ikke fortov på hele strækningen, og krydsningen ved Ny Foreningsvej skal sikres. Derfor skal der etableres lokal hastighedsgrænse på 40 km/t, samt anlægges et hævet fortov på den vestlige side af vejen.

Principskitse fortov og sikker krydsning ved Vangvej. Fortovet løber helt ned til Michael Wester.

Ved Ny Foreningsvej, skal der laves en sikker krydsning over Vangvej.

Dermed sænkes hastigheden og sikrer forholdene for de bløde trafikanter mellem skolen og idrætsanlægget.

Den østlige del af Ørhagevej og krydset til Vangvej / Krovej

Ved en bebyggelse af området ved Bolwigsvej, skal der etableres et fortov på den sydlige side af Ørhagevej fra Vangvej til den nordlige stikvej, som tilslutter området nord for Bolwigsvej til Ørhagevej.

Principskitse nyt fortov ved Ørhage.

Parkering

I sommerferierne opleves der store udfordring med og som følge af parkering i den vestlige del af Ørhagevej og enkelte sideveje. Den begrænsede kapacitet medfører, at trafikanter søger efter parkeringspladser, og at der parkeres langs Ørhagevej, delvis på kørebanen. Det hindrer trafikflowet og gør forholdene for de bløde trafikanter mere utrygge.

Hovedgreb

Det er ikke muligt at etablere flere offentlige parkeringspladser ved Ørhage og samtidig sikre trafikflowet. Derfor er tilgangen, at parkering skal koncentreres andre steder, og parkering langs Ørhagevej og Bavnbak begrænses og defineres. Et parkeringshenvisningssystem kan lede bilister til ledige parkeringspladser væk fra Ørhageområdet. De nye eller istandsatte parkeringspladser skal forbindes til Ørhageområdet med klar skiltning og tilknytning til et opgraderet stisystem (se side 66). Uden forbedret vejvisning og stisystem vil nye parkeringspladser kun have en begrænset effekt.

Opgradering af strandparkeringspladser

Parkeringspladser ved Trøjborg (ejet af Naturstyrelsen) og Splittergab har i dag på grund af sandfygning kun ca. 25 og 35 parkeringspladser. Ved en oprensning kunne kapaciteten af parkeringspladserne forøges til ca. 50 for Trøjborg, og 70 til 150 for Splittergab (se trafikrapport i bilag). I denne sammenhæng kunne faciliteterne også opgraderes. Det er en forudsætning at få en tilladelse fra miljømyndighederne, og at parkeringspladser tilknyttes et opgraderet stisystem (se side 65).

Det kræver en tydelig skiltning fra Trøjborg til Landingspladsen, samt formidling via hjemmesider til turister.

Sæsonparkering

Sæsonparkeringspladser for personbiler kan afprøves og evt. etableres på kommunale grunde. Det omfatter fx Otto Madsens Vej 4, Vangsåvej 27, og Vestermøllevej 2 (markeret med rød på kortet side 65). Der er tale om midlertidig parkering for få uger om året. Dermed skal områderne ikke asfalteres og kan henligge resten af året. Ved Otto Madsens Vej 4 er tilkørselsforholdene mere vanskelige, og der skal sørges for, at legepladsen og boldbanen er klar adskilt fra parkering. I alt kan der på alle tre områder etableres op til 100 parkeringspladser.

Parkering langs Trøjborgvej og Bavnbak

En del af den nødvendige parkeringskapacitet kan etableres ved Trøjborgvej og Bavnbak i rabatten som længdeparkering. For Trøjborg kræver det en delvis rørlægning af grøften, for Bavnbak kræver det en ombygning af vejen, som er nærmere beskrevet på side 61. Parkering langs Ørhagevej bliver begrænset på enkelte P-båser på sydsiden, kun for at imødekomme det eksisterende parkeringsbehov for erhvervsdrivende. Generelt skal parkeringsmuligheder ved Ørhagevej begrænses.

Forbedret skiltning og dynamisk parkeringshenvisning

De foreslåede løsninger fungerer kun, hvis bilister bliver henvist til parkering væk fra Ørhage. Derfor foreslås der etablering af et parkeringshenvisningssystem ved indfaldsvejene til byen ved faste eller dynamiske tavler over ledige parkeringspladser og en generelt bedre skiltning om parkeringsmuligheder allerede ved Kystvejen. Denne skiltning omfatter

også stisystemer, som skal lede besøgende fra parkeringspladserne på yderkanten ind til byen. Der er i trafikplanen både foreslået en løsning, hvor det er ren fast skiltning samt skiltning med dynamiske henvisningstavler.

Foruden skiltning, vil en svingbane på Kystvejen lede trafikken sydfra ind ad Vangsåvej. Vejforløbet ved Vangsåvej / Trøjborgvej ændres, således at Trøjborgvej bliver den primære vej. Herved vil flere turister ledes til Trøjborg.

Principskitse svingbane på Kystvej mod Vangsåvej.

Stisystemer

Udover Foreningsvejen og Ny Foreningsvej, er der mange andre stier for bløde trafikanter. Udfordringen er dog, at man næsten skal være lokal for at kende til dem. Stierne er tit ikke særligt synlige og af varierende tilgængelighed – fra grusstier til trampestier. Den, på side 63, beskrevne tilgang med nye eller istandsætte parkeringspladser udenfor Ørhageområdet kan kun fungere optimalt, når stierne forbinder disse pladser med Ørhage. Det medfører en øget trafiksikkerhed for de bløde trafikanter og styrker oplevelsen af byen. Samtidig er overgangen fra byen til Nationalpark Thy ikke særligt synligt på grund af manglende eller ikke ensartet skiltning.

Hovedgreb

Udbygning af et samlet stisystem med rundstrækninger, som forbinder de opgraderede parkeringsmuligheder med Ørhage samt Klitmøller By med Nationalpark Thy. I det væsentlige skal bestående stier igennem en bedre markering og ensartet vejvisning gøres tilgængelige. Dermed skabes sammenhæng mellem de mange muligheder for aktiviteter i byen og naturen, der allerede findes i og tæt på byen. Yderligere skal Ny Foreningsvej sikres, og den opgraderede Bavnbak integreres i forskellige stiforløb.

Grundprincip: By- og natursløjfer

Eksisterende stier udbygges ved markering og skiltning til by- og natursløjfer. De tre bysløjfer "Sibirien Rundt" (1), "Splittergab og tebaws" (2) og "Sommerhusruten" (3) føres forbi Hummerhuset og den skitserede nye udstillingsbygning for skibningsbåden ved Ørhage og har en længde på tre til fire kilometer. De fem natursløjfer består af en videreføring af

Ny Foreningsvej til Vandet Sø (4), og fire rundture syd for byen som kan forbinde en eventuel naturlegeplads "Søhesten" med Trøjborg (5 til 8, se også side 45).

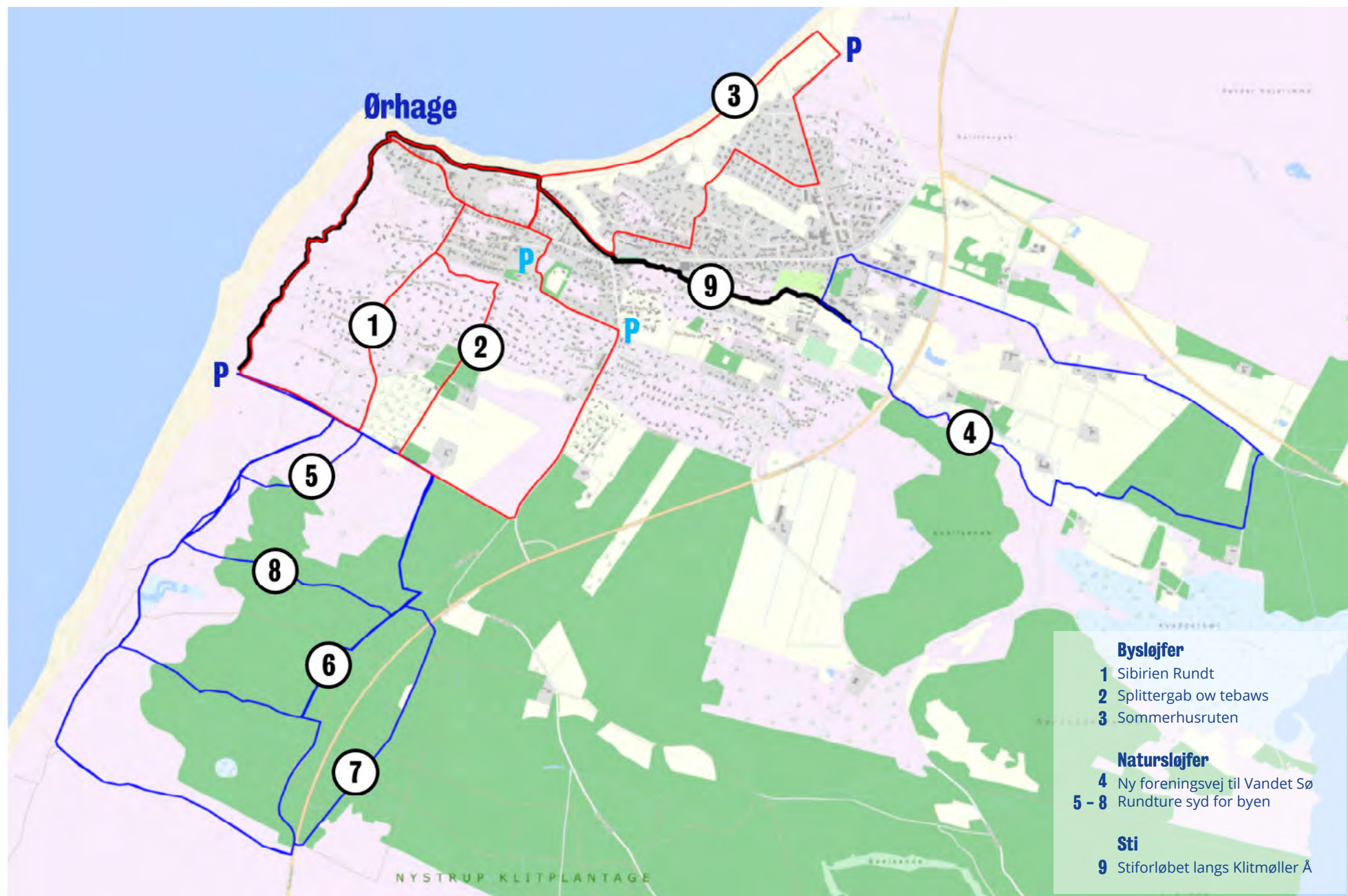
Vejvisning

Besøgende i Klitmøller, både endags- og sommerhusturisterne, skal opleve, at de kan gå og cykle i Klitmøller i stedet for at tage bilen. Det sikres ved at skabe en ensartet vejvisning med en gennemgående signatur på trods af skiftende grundejere. Her er et samlet koncept for form, design og ansvarlighed vedr. opsætning og drift centralt – indenfor Klitmøller, men også for hele Thisted Kommune.

Det er afgørende, at vejvisningen integreres også med den overordnede tilgang om "wayfinding" langs Vestkysten, så Vestkyststruten, Kystsporet m.m. bliver en del af det lokale stisystem. Det kombineres med kort over de forskellige stier, som skal opstilles ved centrale steder i byen, som fx Ørhage, Trøjborg, Splittergab eller ved købmanden (samt folder og online).

Sikring af Ny Foreningsvej

Ny Foreningsvej er et resultat fra Helhedsplanen fra 2016. Stiforløbet langs Klitmøller Å (9) bliver brugt af mange fastboende og besøgende. For at sikre stien som skolevej, også vintermånederne, foreslås det, at der i den østlige del etableres belysning, som bruges i morgen- og eftermiddagstimerne (fx fra kl. 7-9 og 16-18). Stiens bredde skal sikres og delvis forøges for at gøre den mere sikker for børn, da den allerede er blevet ret smal nogle steder. Yderligere kan der overvejes en opsætning af rækværk på broen ved købmanden, så risikoen for at falde i vandet mindskes.

Tiltag

Som følge af det skitserede behov og den fremtidige disposition af byen er der formuleret tre overordnede anbefalede tiltag.

Udviklingsråd Klitmøller

Opdateringen af Helhedsplanen skal skabe en fælles forståelse mellem mølboerne og Thisted Kommune for udfordringer, muligheder og prioriteter ved Klitmøllers udvikling. Det var og er fremover kun muligt gennem en konstant og åben dialog.

Det foreslås, at dette arbejde fortsætter i et koordinerende forum. Det kunne fx være, at den nuværende styregruppe under Klitmøller Borger- og Erhvervsforening og en tovholder for Thisted Kommune jævnligt vender aktuelle emner. Dette forum kunne være talerør for Klitmøller i sager, der vedrører byens udvikling, og styrke samarbejdet mellem byen og kommunale institutioner.

Tjekliste

Der ligger en del overvejelser og tilkendegivelser fra borgerne bag ved Helhedsplanen. For at omsætte noget af det, som kommer tættest på en samlet holdning for byen, foreslås, at DNA, indsatsområder og udviklingsprincipper bruges som tjekliste for kommende byggeprojekter.

Det handler ikke om at forbyde noget, men om at forholde sig aktivt til planen og højne kvaliteten af enkelte projekter: Hvordan er mit projekt relateret til Klitmøllers DNA og udviklingsprincipper? Hvilke indsatsområder bidrager mit projekt (eller lokalplan) positivt til? Kun når planen bruges aktivt, fx på denne måde, kan delelementer realiseres. En "code of conduct" for Klitmøllers byudvikling.

Kommunal planlægning

En del af opgaverne ligger hos private aktører. Samtidig har Kommunalbestyrelsen opgaven at danne rammerne, så de private aktører kan skabe den udvikling af Klitmøller, som er i overensstemmelse med byens DNA.

Et af de første skridt i tråd med Helhedsplanen kunne være, at der udarbejdes en bevarende lokalplan for den vestlige del af Ørhagevej, som også giver mulighed for erhvervsudvikling i overensstemmelse med de skitserede behov. Derudover skal der kigges nærmere på skole- og børneområdet, som er udfordret allerede i dag. Ikke mindst kræver trafikinfrastrukturen handling.

Det hele sker ikke på én gang, men et sted skal der startes.